EUGEN DORCESCU

CASTELUL DE CALCAR

Iubitului meu prieten Andrei
precum şi tuturor prietenilor mei mici
şi mari

PROLOG

Amicii mei Dodoacă şi Biciuşcă,
Amicii mei şi-ai voştri, iată, iar,
În faţa vetrei, lîngă blîndul jar,
Cînd geru-afară faţa apei muşcă

Şi cînd, în noapte, luna, strălucind,
Halucinanta lună înfăşoară
Căsuţa lor în zbatere uşoară
A unor mari perdele de argint,

Se reîntorc în candida poveste
Din nou cu ei ducîndu-ne. Căci toţi
Un vis sîntem : părinţi, copii, nepoţi...
Povestea doar (şi ochiul tandru) este.

EUGEN DORCESCU

CASTELUL DE CALCAR

Ilustrații de DONE STAN

EDITURA ION CREANGĂ, BUCUREȘTI
1988

Capitolul I

ÎN CARE, REVENIND ÎN ŢINUTUL DINTRE CELE TREI RÎURI, ÎI REGĂSIM PE BARBĂ-COT ŞI PE PRIETENII SĂI

Revărsîndu-se dinspre munte, acoperind dealurile şi pierzîndu-se, apoi, treptat, în cîmpie, pădurea cuprinde, în întinderea sa, trei rîuri tainice, umbrite şi pline de peşte : Rîul-cu-Plopi la apus, Rîul-cu-Sălcii la răsărit şi Rîul-cu-Anini la mijloc, la o distanţă aproximativ egală de celelalte două.

Rîul-cu-Plopi şi Rîul-cu-Anini vin de undeva din adîncurile vineţii ale muntelui, străbat codri şi stîncării, se zbuciumă peste bolovani uriaşi şi se liniştesc încet-încet, pe măsură ce coboară spre acel ţinut al pădurii unde trăiesc, în lumina fără sfîrşit a fericirii lor, Barbă-Cot şi prietenii săi, Labă-de-Fier şi Veselaş.

Rîul-cu-Sălcii îşi are izvorul mult mai aproape, sub munte chiar, la poalele Făgetului, într-un loc încărcat de răchită măruntă şi inundat de soare. Acolo copacii înconjoară un luminiş larg, cu iarbă înaltă, cu mici surpături în pămîntul argilos, aspru, roşu ca arama. Dintr-o asemenea spărtură se prelinge un firicel de apă care creşte mereu, lunecînd, lent, fără zgomot, la vale, prin pădurea întunecată. Valurile, ample şi adînci, rămîn tot timpul tulburi, ele însele uşor roşcate, ca şi albia prin care se scurg. În schimb, malurile sînt clare, năpădite de verdeaţă, de fîn înmiresmat şi de sălcii cu crengi mlădioase, bune pentru împletit coşuri şi lese de pescuit. Deseori Barbă-Cot şi prietenii lui vin pe ţărmurile acestea să taie nuiele, legături întregi de nuiele pe care le duc apoi în cealaltă aripă a pădurii, lîngă Rîul-cu-Anini, la căsuţa piticilor Duduială şi Piţigane, mari împletitori de coşuri şi pescari cu leasa. Cînd se hotărăsc să facă un asemenea drum, lung şi anevoios, Barbă-Cot, Labă-de-Fier şi Veselaş trec, de fiecare dată, şi prin sat. Le plac ulicele, casele, grădinile micuţei aşezări, întemeiate cine mai ştie cînd în vecinătatea rîului. Îi încîntă şi satul şi oamenii lui. De cele mai multe ori se opresc la bătrîneii Sanda şi Genie ori la rubedenia acestora, Mitu. Mai demult, se duceau s-o vadă şi pe Lina, o bătrînă ce locuia peste drum de ceilalţi. Dar acum Lina nu mai este şi poarta casei sale e închisă şi părăginită.

Piticii nu întîrzie însă prea mult în asemenea vizite. Schimbă cîteva vorbe cu gazda, se aşază sub bolta de vie să se odihnească, rămîn uneori la prînz dar, oricum, după o oră-două, pornesc mai departe spre rîu. Îl salută în treacăt pe măgarul Antonie, a cărui căsuţă e chiar la marginea satului,

și se grăbesc să ducă celor doi meșteri nuielele promise. Duduială și Pițigane îi întîmpină bucuroși nevoie-mare că au iarăși de lucru. Și, spre seară, cu traista gemînd de pește, Barbă-Cot și prietenii lui se întorc acasă.

La Rîul-cu-Plopi ajung mult mai rar. Ba, s-ar putea spune chiar că rîul acesta cam sumbru, pe care se înșiră cîteva mori și ferăstraie de apă, le este ca și necunoscut. Cel mai aproape de sufletul lor este Rîul-cu-Anini. Un rîu șerpuitor, fascinant, cu albiile lui scînteietoare, pietroase, orbitor de însorite, cu zăvoaiele lui nesfîrșite, cu mulțimea clenilor albăstrii care spintecă apa. Cu mulțimea clenilor mai ales ! Fiindcă — trebuie s-o spunem — cleanul este peștele preferat, pîndit, dibuit și agățat în cîrlig de Barbă-Cot și de tovarășii săi. Cleanul pe care îl găsesc din belșug în Rîul-cu-Anini și în Rîul-cu-Sălcii, cu deosebire spre sfîrșitul verii și în toamnele lungi și secetoase. Iarna doar, cînd pescuiesc la copcă, piticuții caută alte specii, mihalț în primul rînd. „Are și pescuitul la copcă farmecul lui. Hm ! Și surprizele lui", își zice, uneori, Barbă-Cot, zîmbind îngîndurat. O asemenea partidă de pescuit la copcă le-a prilejuit, într-adevăr, cîndva, întîlnirea cu Dodoacă și Biciușcă, prietenii lor rătăcitori pe care, apoi, cavalerul Lancelot i-a dus îndărăt, în munții de la miazănoapte. Și nu i-au mai văzut de atunci. Nici o veste n-a mai sosit dintr-acolo. O tăcere compactă, cețoasă, acoperea și timpul și depărtarea care îi separau. Ca și cum Dodoacă și Biciușcă și-ar fi uitat cu totul binefăcătorii. „Oare ce-or face ei acum ?" se întreba adesea Barbă-Cot, cuprins de o neînțeleasă amărăciune. „Își mai amintesc oare de noi ?"

De fiecare dată cînd asemenea gînduri îi întunecă sufletul, Barbă-Cot retrăiește, pînă în amănunte, întîmplările acelei ierni și ale primăverii care i-a urmat. Plecase, împreună cu Labă-de-Fier, la Rîul-cu-Sălcii, în zorii unei zile însorite și geroase. Și, după un drum istovitor, cînd să se apropie de rîu, au văzut, pitită undeva, în pustietatea rîpelor, o căsuță șubredă, încropită de curînd, o căsuță ce nu fusese acolo cu cîteva luni mai înainte. Au bătut la ușă, nu li s-a răspuns, au intrat, nedumeriți, în cocioaba aceea și — ce să vezi ? Pe o laviță, lîngă tăciunii unui foc de vreascuri, în semiîntuneric, sub curenții înghețați ce străpungeau subțirimea pereților, zăcea un pitic necunoscut, ros de boală, prăbușit în delirul febrei și al suferinței. L-au hrănit, l-au îngrijit și au aflat, în scurtă vreme, totul despre el. Se numea Dodoacă și fusese căpetenia străjilor la castelul cavalerului Lancelot, cavaler pe care și Barbă-Cot îl cunoscuse cîndva. Dodoacă avea un prieten, Biciușcă, herghelegiu la același castel. Pe amîndoi îi lovise nenorocirea. Într-o zi, stăpînul lor, cavalerul Lancelot, primise vizita vecinilor săi, cavalerul Yvain și vraciul Merlin. Or, ei — Dodoacă și Biciușcă — mirîndu-se, în șoaptă, de urîțenia vraciului îi stîrniseră acestuia mînia. Ca urmare, Merlin îl determinase pe Lancelot, prin vrăji subtile și perfide, să-i alunge. Și iată-i izgoniți din castel. Plecaseră, cu inima zdrobită și rătăciseră îndelung pe drumurile codrului. Iarna îi surprinsese în pădurea aceasta. Era seară, ningea, se pornise viscolul. Și, în dezlănțuirea nebună a vîntului și a zăpezii, cei doi prieteni — vai ! — se răzlețiseră unul de celălalt. Dodoacă își clădise la repezeală coliba aceea, se

adăpostise acolo, de bine, de rău, dar dorul de Biciuşcă şi îngrijorarea pentru soarta acestuia nu-i dădeau pace. Se şi îmbolnăvise. De fapt, cînd l-au descoperit Barbă-Cot şi Labă-de-Fier, Dodoacă era foarte bolnav, era chiar în primejdie. L-au luat cu ei, l-au dus acasă, l-au doftoricit şi l-au pus în curînd pe picioare. Cum însă şi ei şi Dodoacă se gîndeau întruna la Biciuşcă, au plecat la scurtă vreme în căutarea lui. Iarna era însă în toi, pădurea dormea sub zăpadă şi geruri. Încă din prima zi a acestei călătorii cam nesăbuite, Dodoacă a fost iarăşi doborît de febră. Atunci a trebuit să-l ducă iute la doctorul Pilulă... „Dar, vezi, cît de neaşteptat se leagă lucrurile între ele !" şoptea Barbă-Cot pentru sine. Aici, în casa lui Pilulă — ce minune ! ce bucurie ! — l-au găsit pe Biciuşcă. Îl culesese doctorul de pe malul unei mlaştini. Era răpus de oboseală, abia dacă mai putea merge. L-a cărat acasă, la căldură, i-a dat leacuri, l-a înzdrăvenit...

„Ce întîmplare ! Ce întîmplare !" murmură Barbă-Cot, simţind şi acum, după atîta timp, fiorii emoţiei de atunci. Emoţia trăită în clipele acelei dimineţi cenuşii... Amintindu-şi zburdălnicia celor doi pe drumul către casă, şi zilele iernii ce se sfîrşea, şi primăvara...

Cînd pădurea reîntinerise, cînd codrul era iarăşi proaspăt şi viguros, atunci apăruse Lancelot. Într-o dimineaţă încărcată de rouă, de soare şi de miresme. Le spusese că s-a smuls din urzeala vicleniilor lui Merlin, că vraciul a dispărut în lumea largă şi că el, Lancelot, pornit de mult în căutarea lui Dodoacă şi a lui Biciuşcă, doreşte, acum că i-a găsit, să-i ia cu sine. Şi i-a luat. Cei doi au plecat cu stăpînul lor, chiar în dimineaţa aceea, chiar în clipele acelea, au plecat înapoi, la castel, în munţii de la miazănoapte.

„Oare ce-or face ei acum ? Îşi mai amintesc de noi ? Ne-au dat uitării ?" Şi Barbă-Cot rămîne tăcut şi îngîndurat o vreme, răspunzînd monosilabic, absent, întrebărilor puse de cei din jur. Apoi se luminează şi îşi reia îndeletnicirile obişnuite : grădinăritul, culesul fructelor de pădure, tăiatul lemnelor, pescuitul. Iarna — pescuitul de mihalţ, vara şi toamna — pescuitul de clean, în rîurile ce traversează, ca nişte dungi argintii, semiîntunericul verzui al pădurii.

Capitolul II

ÎN CARE BARBĂ-COT PORNEŞTE LA PESCUIT SPRE RÎUL-CU-SĂLCII. CETĂŢUIA PĂRĂSITĂ. LA AMIAZĂ, BARBĂ-COT, ÎNSETAT, BEA APĂ DINTR-UN IZVOR CE CURGEA ÎN APROPIERE ŞI ADOARME ADÎNC PE MALUL ACESTUIA

În dimineaţa aceea, Barbă-Cot o porni, ca niciodată, singur spre Rîul-cu-Sălcii, cu undiţele pe umăr, la tradiţionala partidă de pescuit de la începutul lui septembrie. Nici Labă-de-Fier, nici Veselaş nu-l putuseră însoţi. Labă-de-Fier trebuise să plece, pe neaşteptate, la căţelul Pamfil, detectivul, care tocmai se muta şi avea nevoie de ajutor. Cît despre Veselaş — pe el îl chinuia, de cu seară, o crîncenă durere de măsele.

— Renunţ la pescuit, stau cu tine, să te îngrijesc, zisese Barbă-Cot, în zori, cînd căţeluşul Ioanichie adusese scrisoarea de la Pamfil. Iată, Labă-de-Fier se duce la Pamfil. Cine o să se ocupe de tine ? Renunţ la pescuit şi gata ! O să merg altă dată, n-au intrat zilele-n sac.

Şi Barbă-Cot începuse să se dezechipeze.

— Ba nu, ripostase Veselaş. Ce mare lucru o durere de măsele ? Aştept pînă mîine şi, dacă nu-mi trece, mă duc la doctorul Pastilă... Nimic mai simplu, nu-i aşa ? Dar, adăugase el optimist, sper să-mi treacă. Apoi, ştii foarte bine că avem nevoie de peşte sărat pentru iarnă. Trebuie să ne gîndim şi la asta, încheiase el, plin de gravitate.

— În plus, sînt şi eu aici, intervenise Pic. Am eu grijă de el. Nu te mai frămînta. Du-te liniştit...

În cele din urmă, Barbă-Cot se lăsase convins, îşi luase undiţele şi plecase spre rîu. Cei doi rămaseră în prag, urmărindu-l cu privirea cum se pierde treptat, pe cărare, în depărtarea sinuoasă a pădurii. Apoi intrară în casă şi îşi văzură de treburi, în timp ce soarele urca lin, sclipitor, pe cerul albastru.

Era o minunată zi de început de toamnă. Încă verde, pădurea stătea neclintită în lumina rece a dimineţii. Razele se risipeau între trunchiuri, dinspre rîpe urca o răcoare umbroasă, roua strălucea în nenumărate culori trecătoare pe ierburile atinse de arşiţele verii. Era toamnă, desigur, dar vara supravieţuia încă în luminişurile însorite.

Barbă-Cot urcă agale panta primului deal, pe un drum gloduros, acoperit de ierburi aspre şi de arbuşti. Urcă îndelung, înfruntînd razele piezişe, oprindu-se, uneori, cîteva clipe, să-şi tragă sufletul, fredonînd, cînd şi cînd, o frîntură de cîntec. Nu se simţea singur. Cum să fii singur în inima pădurii ? În forfota, în rumoarea ei nesfîrşită ? Şi totuşi, singurătatea şi lumina păreau a-l înconjura, a-l acoperi, ca o mare. O singurătate plină de frea-

mât, senină, nesfîrşită, îmbătătoare.

Ajunse pe culme. Coborî apoi şi urcă iarăşi, escaladînd cel de al doilea deal, lăsînd în stînga, la oarecare distanţă, o colină abruptă şi aridă, numită Înghiurele, pe vîrful căreia se desluşeau, de la mare distanţă, zidurile unei cetăţui părăsite. Cîteva inele de tufişuri ţepoase încingeau trupul dur al colinei, ascunzînd, în spiralele lor, o cărare pietroasă, lunecătoare. Sus, zidurile primeau soarele în plin — la fel cum, în alte anotimpuri, primeau ploaia, zăpada sau viscolul. Şi astfel, pietrele se desprindeau încet din trunchiul cetăţuii, rostogolindu-se pe pante, spărgînd, cu un scrîşnet uscat, liniştea compactă ce acoperea, ca o carcasă, colina şi împrejurimile. Se rostogoleau, stîrnind norişori de colb, dislocînd pietriş şi ţărînă, strivind tufişuri şi flori, săltînd peste terasele colinei şi oprindu-se, în cele din urmă, la poale, într-o poiană largă, unde vegetaţia le acoperise pentru totdeauna.

Jur-împrejurul colinei, pădurea s-a retras, pe o distanţă de cîteva sute de metri, aidoma unei oştiri prudente ce a renunţat să atace şi aşteaptă, fără grabă, fără să se teamă de timp, capitularea cetăţii. Doar cîteva iscoade sau, poate, cîţiva oşteni temerari — copacii răzleţi — se aventurează în acest teritoriu al nimănui dintre liziera pădurii şi baza colinei. În vecinătatea lor, iarba înaltă, înflorită şi înmiresmată se leagănă imperceptibil sub adierile vîntului.

„De mult n-am mai trecut pe aici", îşi zise Barbă-Cot, privind colina, zidurile şi — dincolo de ziduri — statura neagră a cetăţuii propriu-zise. „Deşi drumul acesta, pe la Înghiurele, e mai scurt, mereu îl preferăm pe celălalt cînd mergem la Rîul-cu-Sălcii", gîndi el. „Poate fiindcă acela e blînd, n-are atîtea urcuşuri şi coborîşuri..." De fapt, se scursese vreme destulă de cînd Barbă-Cot şi prietenii săi nu mai bătuseră drumul ce ocoleşte colina. Dar zilele şi nopţile trec iute, cine să bage de seamă, clipă de clipă, goana şi amestecul lor ? Atunci doar le pricepem cînd reîntîlnim chipuri pe care le-am cunoscut cîndva, cînd revenim în locuri unde am fost odată... Asemenea gînduri îi umblau prin minte lui Barbă-Cot. Stătea şi contempla cetăţuia părăginită şi singuratică. „Între timp, zidurile s-au mai risipit", murmură el. „Încet-încet, colina le va sorbi cu totul." Şi îşi aminti de o după-amiază anume, cînd, cu ani în urmă, venind dinspre rîu, cercetase, împreună cu Labă-de-Fier, cetăţuia : zidurile, incinta, cîteva încăperi. Îi întîmpinase o linişte stranie, necunoscută de ei pînă atunci, o linişte ce izvora, parcă, din pietre şi care se acumula, se îndesea între mohorîţii pereţi împrejmuitori, pietrificîndu-se la rîndu-i. Liniştea aceea mineralizată îi apăsa în vreme ce rătăceau de colo-colo prin incintă, le îndoia umerii. În încăperi, însă, tăcerea — rămînînd la fel de grea — se destrăma totuşi, în mod ciudat, de neînţeles, şi susura, ca o apă.

„Hai să plecăm", zisese Labă-de-Fier. „Nu-mi place aici. Nu că mi-ar fi teamă, dar nu-mi place." Şi nu mai străbătuseră odăile de la subsol şi pe cele de la catul de sus, spre care şerpuiau scări de piatră, înguste şi întunecoase. Ieşiseră în curtea pietruită unde, printre dale, se înălţau ierburi şi arbuşti, apoi coborîseră în poiana înflorită din preajma cetăţii. Şi exact în clipa aceea un roi uriaş de fluturi năvălise în poiană, umpluse văzduhul,

fluturi de toate culorile, palpitînd în jurul lor, petrecîndu-i pînă la liziera pădurii, pînă la cărarea către casă. Un adevărat rîu, un adevărat nor de fluturi, curgînd dinspre cetățuie, ca și cînd zidurile, laolaltă cu colina ce le purta în creștet, s-ar fi destrămat, preschimbîndu-se în vietățile acelea plăpînde, nenumărate, pîlpîitoare...

Dar și colina și Cetățuia părăsită rămăseseră, firește, la locul lor. Barbă-Cot trecu de ele, se afundă în iarba înflorită, străbătu luminișul și iată, pe negîndite, ajunse la rîu. De aici, zidirea abia se zărea. În schimb, Barbă-Cot avea în față acum oglinda încrețită a apei, nisipul, țărmul de dincolo, acoperit de sălcii bătrîne, printre care se desluşeau poteci umbroase, şerpuind cine ştie unde, în codrul fără capăt.

Barbă-Cot căută un loc potrivit, cît mai aproape de albia unui izvor ce răsărea, clipocind, lîngă trunchiul unui anin bătrîn. „Aşa", mormăi piticul. „Aici am apă de băut. Acum, să-mi aşez la umbră merindele. Şi să prind lăcuste."

La doi-trei metri de trunchiul aninului, izvoraşul îşi lăţea cursul într-un bazin natural, neînchipuit de limpede şi îndeajuns de adînc, din care apa se scurgea mai departe, spre rîu, susurînd, într-un firicel plăpînd, pierdut în verdeaţă. Alături de bazinul acela, sub rămurişul des, era un dîmb, pe care Barbă-Cot îşi rîndui uneltele de pescuit şi traista cu mîncare. După care prinse lăcuste, le vîrî într-o cutiuţă găurită (pentru ca insectele să poată respira) şi începu să pescuiască.

Pescuitul de clean este, neîndoios, cel mai spectaculos şi mai pasionant. O ştiu prea bine pescarii de toate vîrstele ce străbat malurile, plajele şi vadurile minunatelor rîuri colinare. Cît despre Barbă-Cot şi prietenii săi, ei o ştiau mai bine decît oricine, chiar decît misteriosul Pêcheur-à-la-Ligne, pe care îl zăreau, uneori, solitar, în amurg, pe prundişurile pustii.

Barbă-Cot potrivi o lăcustă în cîrlig, se apropie tiptil de mal, străduindu-se să nu fie văzut de vicleanul, lacomul şi extrem de prudentul *leuciscus cephalus*, apoi — fără a lega de fir plumb sau plută — lansă, cît putu mai departe, spre mijlocul rîului, momeala, într-un loc unde apa se aduna lină, domolită, îndărătul unui trunchi doborît. În clipa următoare, pe suprafaţa bulboanei se ivi o mică spărtură, cioburile luminoase sclipiră în soare, zămislind o sumedenie de cercuri concentrice care înaintau, din ce în ce mai largi, către maluri. Barbă-Cot ridică momeala, o balansă deasupra capului şi o zvîrli din nou. La a treia lansare, de undeva, din adîncimea tulbure, o umbră — aidoma unei mici torpile — se repezi fulgerător spre locul unde căzuse lăcusta. Şi, în aceeaşi fracţiune de secundă, Barbă-Cot îşi încordă braţul şi smuci scurt, aruncînd pe mal, între nişte imense frunze de brusturi, un peşte argintiu ce se zbătea violent. Îl desprinse din cîrlig, îl vîrî în tolbă, alese o altă lăcustă şi îşi reluă îndeletnicirea. Era, fără nici o îndoială, o zi prielnică. Spre prînz, tolba se umpluse cu cleni mari, unul mai frumos decît celălalt. Dar, cînd soarele trecu de amiază, muşcăturile deveniră tot mai rare. Barbă-Cot căută un alt loc, apoi altul şi altul, încercîndu-şi norocul, deşi ştia prea bine că era ora la care cleanul nu mai trage. În cele din urmă, îşi strînse undiţele, scoase un cuţit, curăţă peştii de măruntaie şi îi spălă în rîu, le presără puţină

sare în pîntecele însîngerat şi în branhii, după care se îndreptă spre izvor. Era obosit. Flămînzise. În spaţiul deschis, căldura, în general blîndă, a zilei de septembrie se întetea simţitor, aerul părea că fierbe, ca în miezul verii. Dar iată, izvorul e aproape. Umbrit, răcoros, cu crengile aninului deasupra, cu zidul tufişurilor împrejur. Către el se grăbeşte tainica, paşnica serpentină a potecii, strecurîndu-se dincolo de rugii şi de alunii aceia, la fel de paşnici şi de misterioşi.

Cînd Barbă-Cot coti pe cărăruie şi apăru brusc la vedere, în luminiş, lîngă acel bazin natural în care apa se aduna, neclintită, în linişte şi singurătate, în secunda aceea chiar, tufişurile foşniră, ca speriate, de parcă cineva le-ar fi dat în grabă la o parte şi ar fi dispărut în negura şi desimea dindărătul lor. Barbă-Cot tresări şi se opri de îndată, privind spre locul unde o crenguţă stingheră se mai legăna încă, desenînd semicercuri mici şi sacadate. „Ce-a fost asta ?" se întrebă el. „Cine-a mişcat oare tufişul ? Vîntul ? Dar nu-i nici o boare de vînt. Nici măcar o adiere... Atunci ?" Şi rămase locului, îngîndurat, în mijlocul potecuţei gloduroase, prin ale cărei crăpături intrau şi ieşeau furnici roşii, grăbite, hămesite şi păianjeni gheboşi, sinistri, ca nişte crabi.

Barbă-Cot cercetă cu privirea întregul luminiş şi îşi continuă calea. Între timp, tăcerea, frîntă o clipă de foşnetul acela, se înstăpînise iarăşi, deplină, peste izvor, peste rîu, peste pădurea întreagă. Iar Barbă-Cot, păstrînd încă în suflet o nedumerire, o îngrijorare nedesluşită, se aşeză pe movilita din vecinătatea apei şi începu să mănînce. Era plăcut aici, la răcoare, lîngă oglinda şi murmurul izvorului. Alături, în lumina intensă, poienita revărsa din plin miresmele ei însorite. Cimbrul mai cu seamă umplea văzduhul cu aroma sa uscată, făcea aerul îmbătător şi penetrant. Dar, la izvor, parfumurile tari, aţîţate de soare, se temperau, pluteau lin şi învăluitor.

„Totuşi, ce-o fi fost cu tufişul acela ?" se mai gîndea Barbă-Cot, din cînd în cînd, toropit de linişte, de răcoare şi de aromele codrului. „Vreun animal, venit să se-adape ? Dar de ce să fi fugit ? Nici o vietate nu se sperie de mine... Dimpotrivă..."

În cele din urmă, însă, Barbă-Cot renunţă să se mai întrebe ce-a fost şi ce n-a fost atunci, calmul zilei de toamnă îi limpezi treptat gîndurile. „Cine ştie, îşi zise el, poate s-a destins dintr-o dată o creangă... Ori altceva de felul acesta." Într-adevăr, cîte nu se pot petrece în lumea plină de mister şi de farmec a pădurii !

Isprăvi de mîncat şi se aplecă spre izvor să bea apă. Acum, valurile nu mai erau la fel de limpezi ca dimineaţa. O undă maronie, ca o ceaţă uşoară, se lăţea spre adînc, dispersîndu-se lent în întregul cuprins străveziu al micuţului lac. O undă ciudată, pe care Barbă-Cot o observă în timp ce sorbea, sprijinindu-se în braţe, apa rece, cu un abia perceptibil gust de plantă strivită. Tresări iarăşi, neliniştit, şi îşi înălţă capul. Se trase pe mal şi se rezemă de trunchiul aninului. „Ce se întîmplă ?" şopti el, simţind cum răceala apei îl inundă, de parcă i-ar fi pătruns de-a dreptul în sînge. „Ce se întîmplă cu mine ?" O oboseală cumplită îl năpădi. Capul îi lunecă într-o parte, braţele i se destinseră şi — în vreme ce doi ochi îl urmăreau prin ţesătura de crengi a tufişurilor — Barbă-Cot căzu într-un somn fără vise, adînc şi tulbure, ca un abis.

Capitolul III

ÎN CARE BARBĂ-COT, MAI NEDUMERIT CA ORICÎND, SE TREZEŞTE ÎN UNA DIN ÎNCĂPERILE CETĂŢUII PĂRĂSITE

Se trezi cu o durere surdă în ceafă şi cu un soi de amorţeală în tot trupul. I se părea că urcă spre lumină din străfundurile pămîntului sau ale mării. O clipă, încă o clipă şi încă una. Un zvîcnet, încă un zvîcnet... Cu mare efort, cu o adevărată caznă, Barbă-Cot se smulgea din mrejele somnului de plumb în care se prăbuşise.

Nu se putea mişca. Stătea întins pe ceva tare şi rece — simţea asta cu spatele şi cu ceafa — scufundat într-o noapte vîscoasă, înspăimîntătoare. O noapte în care bezna se amesteca parcă şi cu un fel de paloare, de unduire gelatinoasă, ceea ce îi sporea apăsarea. Căci întunericul, oricît de dens, dacă rămîne pur, are, totuşi, ceva liniştitor în el, e întuneric şi atît. O noapte neagră ca păcura nu e, în cele din urmă, decît o noapte neagră ca păcura... Pe cînd negura învălmăşită, gelatinoasă, în care naviga sărmanul Barbă-Cot nu avea francheţea aceasta. Era o noapte perfidă, neadevărată. O noapte înfricoşătoare, plină de neprevăzut şi de primejdii...

O noapte care, totuşi, se risipi treptat, lăsînd să se zărească, undeva în faţă, o geană de lumină. Mai întîi ca o ceaţă alburie, fără consistenţă şi fără contur, apoi ca o suprafaţă nedefinită din care întunericul fugise, în fine ca un dreptunghi striat de gratii şi străbătut de razele ce cădeau exact pe locul unde zăcea Barbă-Cot.

Piticul izbuti să se sprijine pe coate şi razele îl izbiră drept în obraz, obligîndu-l să închidă ochii. Dar şocul acesta îl şi deşteptă aproape cu totul. Se trase mai la o parte din calea luminii intense ce năvălea prin ferăstruică, deschise iarăşi, larg, ochii şi privi în jur. I se înfăţişă o încăpere înaltă, neînchipuit de înaltă, dar strîmtă ca o celulă, cu pereţii negri, din piatră, şi podită cu lespezi cenuşii, lunecoase. Peste lespezi fuseseră presărate paie şi papură. Într-unul din ziduri, se deschidea, aidoma unei ambrazuri, o fereastră înaltă şi îngustă, prin care pătrundea lumina. Alături de Barbă-Cot, pe paie, se aflau undiţele şi traista cu peşte. „Unde mă aflu ?" tresări Barbă-Cot, încă îndeajuns de ameţit pentru a nu simţi decît nedumerire. „Cum de-am ajuns aici ? E de-a dreptul uluitor !" Se ridică, mai întîi în genunchi, apoi în picioare, sprijinindu-se de zidul din stînga şi înaintă, împleticindu-se, spre fereastră. Cînd ajunse în sfîrşit acolo şi îşi lipi fruntea de gratii, îi inundară chipul razele soarelui în amurg. Un soare imens, roşu, înconjurat de o spuză prăfoasă, planînd deasupra munţilor — ca un vultur în flăcări. Dedesubtul

lui munții înșiși păreau incendiați, crestele lor, incandescente și pustii, se ondulau în zare, tot mai tulburi și mai nesigure, pînă se pierdeau cu totul, pînă ce dispăreau în depărtarea incertă. „Așadar, își zise Barbă-Cot, ne apropiem de capătul zilei. De capătul unei zile... Iată, apune soarele. Ziua e pe sfîrșite... Dar care zi ?“ Razele acelea, intense și fierbinți, îi mîngîiau fruntea, îl obligau să-și mijească ochii, ferindu-și-i ușor, din bătaia lor. „Oare ce zi, ce zi ?“ murmură el din nou, simțind cum năuceala somnului se retrage din el ca o ceață și cum, în urma ei, îl răscolește o greață ucigătoare. „Ce zi e asta ?“ mai șopti el și brusc își aminti totul. Într-o clipită, ca și cînd în tainițele memoriei sale s-ar fi aprins pe neașteptate o lumină violentă, revăzu drumul spre rîu, pescuitul, prînzul, apa izvorului. Cînd gîndul ajunse aici, greața aceea cumplită îl chirci într-un spasm, îl zgudui. Apa izvorului... Iată, simțea încă în gură gustul acela dulceag de plantă strivită. Și deodată, ca într-o străfulgerare, i se arătă dinainte acea unduire maronie ce tulbura valurile. „De acolo mi se trage !“ rosti el, iluminat. „De la apa pe care am băut-o la amiază. Fiindcă izvorul nu mai era curat. Căzuse în el seva unor ierburi adormitoare... Asta trebuie să fie“.

Întrucîtva liniștit acum, deoarece găsise răspuns la una din întrebările ce-l frămîntau, Barbă-Cot reîncepu să cerceteze împrejurimile. Soarele scăpătase pe jumătate dincolo de munți, umbre lungi dungau dealurile și fîșiile de finețe. Barbă-Cot urmă liniile lor, dinspre munte spre sine, fixîndu-și, unul după altul, o seamă de repere : „Iată, acolo e Podul de lemn, apoi Rîul-cu-Anini, bulboana numită *La tun* și casa lui moș Cicuță ; dincolo sînt Grohotele, Cîmpul cu ferigă, în partea cealaltă Izvorul și Sălciile scorburoase... Fantastic !“ exclamă el, uluit. „Dar e simplu, atît de simplu ! Nici nu-mi vine să cred. Uite, uite drumul spre deal, pădurea... Va să zică așa ?“ Barbă-Cot vru să privească în jos, dedesubtul ferestrei și, aplecîndu-se, își izbi bărbia de pervaz și fruntea de gratii. Putu desluși totuși o parte din zid și din incinta pustie în care, peste tufele de alun și peste ierburile sălbatice, se lăsa înserarea. „Mă aflu deci în Cetățuia părăsită“, șopti el îngîndurat. „În una din odăile de sus, judecînd după înălțimea la care mă găsesc. Dar cum de-am ajuns aici ? Am venit singur ? M-a adus cineva ?“

Se frămînta în zadar, scotocind cu înfrigurare în somnul memoriei. Un întuneric de nepătruns se întindea dincoace de clipele — ele însele tulburi — în care sorbise apa misterioasă a izvorului. Știa doar atît că undele reci îi înghețaseră sîngele și că se lipise de trunchiul cald, viguros, familiar al bătrînului anin. Apoi — nimic. Beznă și tăcere, un abis gelatinos din care revenise, cu greu, după destulă vreme... Ce se întîmplase așadar între timp ? Era de presupus că Barbă-Cot adormise acolo, rezemat de scoarța călduță a bătrînului anin, că se scufundase într-un somn profund, paralizant. Dacă era așa, cum de ajunsese aici, în încăperea aceasta, situată la catul de sus al Cetățuii părăsite ? Nu exista decît un singur răspuns : îl cărase cineva. Nu era de crezut că fusese în stare să vină singur... Atunci își aminti acel foșnet bizar din tufișuri și evenimentele se legară brusc între ele. „Am priceput“, murmură el. „Acum am înțeles, în sfîrșit. Cineva, nu știu încă cine, mi-a pus o băutură ador-

mitoare în apă, vroind să mă ia şi să mă închidă aici..." Propriile gînduri îl speriară. „Cum adică să mă închidă ?" Se întoarse fulgerător spre peretele din spatele său, cel opus ferestrei. Acolo era o uşă grea, de stejar, o uşă în mijlocul căreia se afla o uşiţă, asemănătoare unui oblon, încuiată, desigur, şi ea, pe dinafară.

Barbă-Cot se apropie, prinse de clanţă şi zgîlţîi. Zadarnic. Uşa nici nu se clinti, era masivă şi tenace, ca un zid. „Să bat ?" se gîndi el. „Nu, îşi răspunse, mai bine aştept. În cele din urmă tot se va lămuri şi povestea aceasta."

Şi, calm, înţelept, cum îi era felul, Barbă-Cot adună paiele la un loc, se aşeză deasupra şi aşteptă. El nu cunoştea nici amînarea, nici graba, nici nepăsarea, nici nerăbdarea. De aceea, pentru el, timpul nu se scurgea nici mai repede, nici mai încet decît îi stătea în fire. Şi orice lucru se găsea, exact la depărtarea la care se găsea. Ca şi acum. Orele trecură egale şi clare, aducînd cu ele mai întîi înserarea deplină, apoi noaptea neagră, apoi noaptea inundată de lună. Barbă-Cot stătea pe grămăjoara de paie şi privea schimbările luminii la fereastră. Somn nu-i era. Dormise adînc, dormise destul, acum aştepta şi atît, pregătindu-se parcă pentru aventura pe care presimţea, pe care ştia că o va trăi. Aştepta şi îşi amintea nenumăratele peripeţii, nenumăratele întîmplări uluitoare pe care le străbătuse. Cîte nu fuseseră, într-adevăr ! Şi cît de fascinante se dovediseră toate. Dar, între ele, cea mai plină de farmec, cea mai aproape de sufletul lui rămăsese întîlnirea cu Dodoacă şi Biciuşcă. Încă şi acum, după atîta vreme, resimţea — la fel de vie — tristeţea despărţirii de ei. Retrăia dimineaţa aceea înmiresmată şi înflorită, îl revedea pe Lancelot urcîndu-i în şa şi ducîndu-i cu el, îi revedea pe Dodoacă şi pe Biciuşcă făcînd semne de rămas-bun, se revedea pe sine... „De fapt, de ce mă întristez ?" îşi zise el deodată. „Îi regăsesc, în închipuire, de cîte ori doresc. Au plecat, e drept. Dar, dacă mă gîndesc bine, sîntem cu toţii, împreună, oricînd şi oriunde."

Şi îşi reluă aşteptarea, se lăsă cuprins de febra viitoarelor peripeţii, aşa cum se lăsă cuprins de razele reci şi argintate ale lunii ce se oprise parcă în dreptul ferestrei şi privea înăuntru.

Capitolul IV

ÎN CARE FACEM CUNOŞTINŢĂ CU MATRAC, CIUDATUL, ÎNFRICOŞĂTORUL LOCATAR AL CETĂŢUII PĂRĂSITE

Îl smulse din reverie scrîşnetul unor balamale neunse şi, în aceeaşi clipă, o lumină chioară, gălbuie

gonitorul prietenilor săi Dodoacă şi Biciuşcă ? Nu din pricina blestematului de vrăjitor îi alungase Lancelot pe cei doi ? Toate necazurile bunilor lui prieteni aveau drept cauză uneltirile vraciului. Şi acum ce mai punea la cale acest Merlin ? Cum de putuse el, Barbă-Cot, să creadă că pocitania a dispărut, că-i va lăsa în pace ? Lancelot spusese atîta doar, că nu l-a mai găsit, că rătăceşte pe undeva. în timpul şi în spaţiul fără sfîrşit. Iar el, naivul de Barbă-Cot, a nădăjduit că Merlin nu mai este sau că, măcar, a uitat afrontul pe care Dodoacă şi Biciuşcă i l-au adus, fără să vrea şi fără să ştie... Că a uitat şi acea presupusă ofensă şi ajutorul dat de Barbă-Cot celor doi... Or, iată că Merlin n-a uitat nimic şi că Barbă-Cot e acum în puterea lui. Cît despre Dodoacă şi Biciuşcă, cine ştie care le e soarta...

„Trebuie să aflu cît mai multe de la prostovanul acesta", îşi zise Barbă-Cot, încercînd să-şi păstreze calmul. „Abia după aceea voi căuta o cale de a ieşi din primejdia în care mă găsesc. Primejdie care s-ar putea să-i ameninţe şi pe prietenii mei..."

— Ai amuţit ? îi întrerupse gîndurile Matrac. Ce naiba faci ? Am înţepenit tot aşteptînd să te hotărăşti...

Şi, pentru a-şi mai odihni braţele şi grumazul, şi le trase dincolo dispărînd pentru cîteva secunde.

— Dacă nu vrei mîncare, zise el, ivindu-se iar, spune şi te las în pace. O să mă chemi tu cînd te-o îmboldi foamea. De altfel, continuă el pe alt ton, mîine plecăm, avem de străbătut un drum lung, două-trei zile de mers, trebuie să prinzi puteri, să reziştI... Îmi închipui că nu vrei să te duc în spate. Eu, oricum, n-am de gînd să fac aşa ceva. Deci, ar fi mai bine să mănînci, ţi-am adus o fiertură grozavă... Hai, lasă mofturile, în curînd trebuie, într-adevăr, să pornim la drum...

Barbă-Cot îl aţinti cu privirea.

— Să pornim la drum ? întrebă el. Încotro să pornim la drum ?

— Ei, încotro ! rîse Matrac. Asta-i bună ! Ai să vezi tu încotro. Plecăm spre un loc foarte, foarte frumos. Uite, fiindcă eşti aşa de curios, am să-ţi spun. Spre un loc din cale-afară de încîntător. Unde, pe deasupra, te vei întîlni cu nişte prieteni de-ai tăi... Ei, ce zici ?

Uriaşul vorbea rar, cu o intonaţie glumeaţă, apăsînd cîte un cuvînt, zîmbind cu înţeles, ridicînd, la răstimpuri, vocea.

— Nişte prieteni foarte buni, insistă el. Ha, ha, ha... Ce-o să vă mai bucuraţi cînd vă veţi revedea. Ha, ha, ha...

— Şi dacă nu vreau să merg ? îl întrerupse Barbă-Cot.

Matrac se opri din hohotit şi, schimbîndu-se brusc la faţă, rosti cît se poate de grav şi de ameninţător :

— Atunci mă obligi să te leg, să-ţi torn pe gît licoarea ce te-a adormit ieri şi să te car aşa, ca pe un balot, pînă la Castelul de calcar... Dar te asigur că n-ar fi bine pentru nici unul dintre noi. Pentru mine fiindcă aş asuda din greu, iar pentru tine... Ţie aş avea eu grijă să-ţi fac viaţa şi mai amară...

„Castelul de calcar !?" înregistră Barbă-Cot. „N-am auzit de el pînă acum. Probabil acolo-i bîrlogul vraciului şi al slujitorului său. Va trebui să-mi păstrez firea şi să-l trag de limbă..."

— Ascultă, Matrac, rosti el cu voce tare. Eşti,

şi tremurîndă, umplu încăperea.

— Ce faci, amice, tot mai dormi ?

Era glasul puternic şi hîrîit al unui ins ce-şi vîrîse prin deschizătura din uşă capul uriaş şi braţul drept, de care spînzura un felinar.

— A, te-ai trezit ! rosti el iar, dezgolindu-şi într-un rînjet dinţii rari, strîmbi, plantaţi în mijlocul unei bărbi stufoase, zbîrlite, la fel de zbîrlite ca şi pletele ce-i înconjurau chipul. Uite, ţi-am adus ceva de mîncare... Şi, retrăgîndu-şi, pentru o clipă, capul din chenarul oblonului, îşi strecură braţul stîng în care ţinea un fel de gamelă. Apoi, cu sforţări caraghioase, gîfîind, îşi trecu din nou capul prin deschizătură. Acum stătea înghesuit, ca împăiat, cu amîndouă mîinile şi cu ţeasta vîrîte în interiorul încăperii. După mărimea capului, a gîtului şi a braţelor, Barbă-Cot înţelese că are de-a face cu un individ mătăhălos, cu unul din acei bărbaţi puternici, robuşti, dar greoi, la trup şi la minte. O fiinţă stupidă şi primejdioasă...

— Haide, răcni matahala. Vino şi ia gamela. Nu ţi-e foame ?

Barbă-Cot îl privea, însă, îngîndurat, fără să se clintească. Individul avea o frunte îngustă, năpădită de un păr aspru şi des, nişte ochi mici şi apropiaţi de rădăcina nasului, o căutătură opacă şi sigură de sine. În apele ei nu se citea decît un început de nedumerire.

„Trebuie să fie cam prostănac", gîndi Barbă-Cot, în timp ce uriaşul îl cerceta, la rîndul său, curios şi intrigat. „Prostănac de-a binelea. Uite cum stă, nici nu-i trece prin minte că o asemenea poziţie e şi incomodă şi... periculoasă..."

Şi în mintea lui Barbă-Cot se înfiripă un gînd, încă tulbure, încă nedesluşit, un gînd de care el însuşi abia dacă ar fi putut să-şi dea seama.

— Nu vrei să mănînci ? De ce ? stărui uriaşul. De ce te holbezi aşa la mine ? Dacă ţi-e foame şi vrei să mănînci, bine, dacă nu, treaba ta. N-o să stau eu acuma să te rog...

— Cine eşti ? îl întrerupse Barbă-Cot.

Celălalt deschise larg ochii, ca şi cum întrebarea — cu totul firească — l-ar fi surprins peste măsură.

— Eu ? îngînă el, după ce-şi reveni din uimire. Păi, nu mă cunoşti ?... A, da, da. E drept, n-ai de unde. Dar ai să mă cunoşti în curînd, strigă el, izbucnind într-un rîs îngrozitor : Ha, ha, ha... De fapt, reluă, înecîndu-se, ai şi început să mă cunoşti. Nu ?

Şi rîse iarăşi, din toate puterile, zgîlţîind gamela, din care săriră cîţiva stropi pe podea, şi felinarul, a cărui flacără pîlpîi şi proiectă pe ziduri un amestec schimbător de lumini şi de umbre.

— Eu sînt Matrac, amice. Acesta e numele meu. Matrac. Şi nu am o slujbă oarecare. Pariez că nici măcar nu bănuieşti cu ce mă îndeletnicesc. Ei, află că sînt slujitorul vestitului vraci Merlin, de care cred că ai auzit... Sau mă înşel ?

Matrac se opri şi-l privi pe Barbă-Cot cu subînţeles :

— Nu mă înşel, aşa-i ? Ha, ha, ha... Nici pomeneală să mă înşel. Ehei, amice, reluă el după o scurtă pauză, rău ai făcut supărîndu-l cîndva pe Merlin, ascultă-mă pe mine...

De data aceasta, Barbă-Cot tresări cu adevărat. Nu mai era de glumă. Fireşte că ştia cine e Merlin. Ştia, din păcate, prea bine. Nu fusese Merlin, pri-

într-adevăr, mai voinic decît mine. Poți, dacă vrei, să mă legi și să mă duci în spate. Dacă-i așa — și așa este — atunci nu pricep de ce nu m-ai legat încă de ieri... De ce ai mai întîrziat, dîndu-mi băutura aceea, aducîndu-mă aici și așa mai departe? Sau, de ce, o dată adormit, nu m-ai umflat în cîrcă și n-ai plecat cu mine cu tot spre Castelul acela de calcar? Nu era mai simplu pentru tine să fi pornit încă de ieri? Ce rost a mai avut popasul de aici, noaptea aceasta?

— S-ar fi putut și-așa, admise Matrac. Adică s-ar fi putut să te adorm și să te iau pe sus, purtîndu-te, ca pe un sac, pînă la Castel. Căci nici nu putea fi vorba să te prind și să te leg neadormit. Te-ai fi zbătut, ai fi strigat după ajutor, toată pădurea ar fi aflat ce se întîmplă. Iar Merlin mi-a atras atenția să fac totul în cea mai mare taină... Dar gîndește-te și tu, chiar așa, adormit, cum te-aș fi dus eu atîta drum fără să fiu văzut? Ce-ar fi zis unul și altul, întîlnindu-mă cu tine, legat fedeleș, pe umeri? E mult mai bine să ne înțelegem și să călătorim ca doi prieteni... Ți-am spus doar, Merlin dorește ca nimeni să nu bănuiască nimic, ca dispariția ta să treacă neobservată, măcar o vreme... În plus, adăugă el, nici nu ești chiar așa de ușor. M-aș fi deșelat cu ditamai piticul în cîrcă... Atîta drum! De aici, pe rîu în sus, pînă-n inima muntelui, la izvoare... Oho!

Lui Barbă-Cot nu-i scăpară amănuntele privitoare la locul unde se afla Castelul de calcar și la calea de urmat într-acolo. Dar nu comentă în nici un fel cuvintele uriașului.

— De ce, glăsui el, dorește Merlin ca nimeni să nu bănuiască nimic? Iartă-mă, dar nu înțeleg. Doar el e puternic, nu cred că se teme de mine și de prietenii mei...

— Este, se repezi Matrac. Dar nu ca altădată. Vrăjile lui nu mai au putere peste tot, ci numai în Castelul de calcar. Sînt legate de un lucru mărunt, de un singur lucru pe care însă — zise el deodată, dîndu-și seama că vorbise prea mult — nu ți-l dezvălui oricît ai stărui.

— Nici nu stărui, îl liniști Barbă-Cot. Nu mă interesează nici vrăjile lui, nici de ce lucru anume sînt legate ele. Nu pricep însă cum de ai știut că voi veni aici, în apropiere, la pescuit... Și apoi, ce făceai dacă mă însoțea unul dintre prietenii mei? Numai întîmplarea a făcut să fiu singur. Văd că ai adus și undițele și peștele. De ce? Purtarea ta este atît de încîlcită, încît îmi dă dureri de cap, zău așa...

Matrac zîmbi, clătină din cap cu un aer plin de viclenie, se retrase dincolo să se odihnească nițel, și, după puțin, reapăru.

— Să le luăm pe rînd, zise el. Cît privește pescuitul, m-am interesat. Am întrebat în dreapta și-n stînga unde poți fi găsit (m-am prefăcut că habar nu am) și am aflat, în cele din urmă, la han, că ai obiceiul să vii, în primele zile ale lui septembrie, la pescuit, aici, lîngă Cetățuia părăsită. Ce-ți închipui? strigă el, triumfător. E mai bine de-o săptămînă de cînd dau tîrcoale pe-aici, așteptîndu-te. Iar dacă te însoțea careva, m-aș fi descurcat eu într-un fel oarecare. În cel mai rău caz, vă luam pe amîndoi sau pe toți trei. Ha, ha, ha! rîse el iarăși, sigur de sine. Norocul lor că au rămas acasă. De altfel, ceilalți nu mă interesează, n-am nimic cu ei. Pentru tine, numai pentru tine am bătut calea pînă aici... Cît despre undițe și pește, de ce să le fi lăsat acolo?

Eu sînt strîngător, gospodar, poate ne trebuie. În afară de asta, adăugă el, clipind din ochi, luîndu-le am şters orice urmă. Se ştie că ai plecat la rîu, dar acum nimeni nu va şti dacă ai şi ajuns acolo sau nu. Ei, ce zici? Bine plănuit, nu-i aşa? — Dar hai o dată, răcni el. Ori iei gamela ori plec, m-am săturat să stau aşa, spînzurat peste uşă...

— Matrac, îl întrerupse iar Barbă-Cot, în a cărui minte gîndul acela tulbure, abia înfiripat, se contura tot mai limpede. Nu mi-e foame deocamdată. Te-aş ruga, dacă nu te superi, să revii peste vreo oră, două. Atunci poate am să mănînc şi, în orice caz, vom clarifica totul între noi. Îţi promit însă, de pe acum, că nu voi striga după ajutor, că nu voi scula pădurea în capul tău. Poţi să fii liniştit în privinţa aceasta.

— Îmi promiţi? întrebă Matrac, nevenindu-i să creadă că lucrurile au mers atît de uşor. Nu vei striga deloc, deloc? Nu-ţi vei chema prietenii să te scoată din încurcătură?

— Nu, răspunse Barbă-Cot. La ce bun? Nu-i voi chema, îţi promit, ai cuvîntul meu...

— Foarte bine, foarte bine, mormăi Matrac. Eşti un băiat deştept. Ţi-ai dat repede seama cu cine ai de-a face, nu-i aşa? Ehei, cu Matrac nu-i de glumit. Mă bucur că ai priceput atît de iute lucrul acesta... Bine, mă întorc mai tîrziu.

Şi uriaşul, încîntat, tocmai vroia să-şi scoată iarăşi capul şi braţele din odaie, cînd Barbă-Cot îl opri:

— Stai, numai o clipă. Spune-mi atîta doar: ce voi face la Castelul de calcar? Aş putea şti de ce mă duci acolo?

Matrac îl privi uluit şi izbucni în rîs. Hohotea cu atîta poftă, că felinarul şi gamela dănţuiau nebuneşte, izbindu-se, din cînd în cînd, de uşă, ba chiar uşa însăşi, lovită de pieptul şi de ceafa uriaşului, scîrţîia din ţîţîni.

— De ce te duc acolo? Ha, ha, ha! urla Matrac, sufocîndu-se de atîta rîs. Vrei să ştii ce vei face la Castelul de calcar? Ha, ha, ha! O, te vei distra de minune, poţi fi sigur de asta. Şi nu vei fi singur, nu, vei avea companie, vei fi între prieteni... Ţi-am zis doar şi mai înainte, te vei întîlni cu nişte buni prieteni acolo...

Şi iar rîse cu lacrimi, holbîndu-şi ochii saşii către Barbă-Cot, care îl privea neclintit.

— Ce vrei să spui? întrebă încet Barbă-Cot. Cum adică mă voi distra? Ce înţelegi tu prin asta? Îmi dau seama că, de fapt, glumeşti, că încerci să-ţi baţi joc de mine. Cum adică voi fi între prieteni? Ai spus-o şi mai înainte, într-adevăr...

Matrac încetase să rîdă, avea acum o uitătură tîmpă, încărcată de cruzime.

— Simplu, articulă el răguşit. Te voi zvîrli în pivniţele castelului. Castelul este clădit peste nişte peşteri de calcar, cu ape ce curg în adînc, cu stalactite şi stalagmite. E mult calcar acolo. Şi sînt o sumedenie de varniţe părăsite. Numai cîţiva din pereţii laterali ai peşterilor sînt de granit, de granit negru, înnegrit de umezeala aceea veşnică. După cum îţi poţi imagina, e un loc încîntător. Mda! Atîta doar că nu-l vei mai părăsi niciodată. Dar — cum îţi spuneam — nu vei fi singur. Da, da. Stăpînul meu, vraciul Merlin, s-a gîndit la toate. Repet: vei fi între prieteni...

— Vorbeşte deslušit, strigă Barbă-Cot. Ce tot o-ntorci şi-o răsuceşti? Care prieteni?

— Oho! Ia te uită. a prins mutul glas, se minună Matrac. Eşti nerăbdător să afli care din prietenii tăi se ofilesc în beciul castelului. Ei bine, îţi mai aminteşti de Dodoacă şi de Biciuşcă ? Sau i-ai uitat ? Oricum, Merlin nu i-a uitat. N-a uitat jignirea pe care i-au adus-o atunci, demult, cînd s-au mirat de urîţenia lui şi nici jignirea pe care tu i-ai adus-o, găzduindu-i...

Barbă-Cot înlemnise. Privea chipul uriaşului, clătinînd din cap în neştire.

— Merlin nu iartă, completă Matrac. Se răzbună întotdeauna. Şi acum se va răzbuna.

Dar Barbă-Cot părea că nu-l aude.

— Nu se poate, murmură el. Nu-i cu putinţă...

— Ba e, îl contrazise Matrac. De altfel, ai să te convingi în curînd că-i aşa. Dar acuma mă duc, am amorţit de cînd stau aşa.

Îşi trase cu precauţie capul, lovindu-se cu bărbia de pervaz, apoi braţele, oftă uşurat şi dispăru în negura coridorului. Oblonul se închise cu zgomot surd, în lemnul uşii. Dar, numaidecît, se deschise iarăşi, şi chipul lui Matrac umplu, ca un spectru, cadrul ferestruicii aceleia sumbre.

— Am uitat ceva, zise el rînjind. Nu-i vorba doar de Dodoacă şi de Biciuşcă. Şi Lancelot, stăpînul şi protectorul lor, e cu ei. Doar tu mai lipseai. Acum, însă, te-am înhăţat şi pe tine. Or să vă putrezească oasele la toţi patru, pe veci, în pivniţele Castelului de calcar.

După care ferecă oblonul şi se îndepărtă, tropăind pe lespezile reci şi sonore.

Capitolul V

ÎN CARE BARBĂ-COT IZBUTEŞTE SĂ SCAPE DIN CETĂŢUIA PĂRĂSITĂ

Barbă-Cot, năuc, fără un gînd, ascultă zgomotul paşilor lui Matrac, pînă cînd aceştia se pierdură undeva în tainiţele, în labirintul Cetăţuii. Luna coborî simţitor spre apus, îşi trimise razele, ca şi atunci cînd răsărise, în zăbrelele ferestrei, apoi lunecă lin după munţi. Un întuneric ciudat, fărîmiţat, ca un nor de cenuşă, umplu încăperea. Şi liniştea ascundea în sine un fel de freamăt, un ţiuit mărunt şi nerăbdător, ca o încordare, ca un tremur. „Vin zorile", îşi zise deodată Barbă-Cot. Şi mintea lui, goală pînă atunci de orice gînd, începu să lucreze încet, după legea ei, mestecînd amintiri, impresii. cuvinte, proiecte. Dar Barbă-Cot nu-şi dădea încă seama de tot ce se petrece acolo, în străfundurile sufletului său. Cele ce i se întîmplaseră şi cele aflate de la Matrac îl copleşiseră cu totul, îi

tulburaseră limpezimea aceea a simțirii și a minții care ne face să fim mereu prezenți între ființele și lucrurile ce ne înconjoară. Dar mecanismele rațiunii lucrau, fără ca el să știe, și lucrau în favoarea lui și a prietenilor lui. „Se apropie zorile", repetă el, absent, ca și cînd un altul ar fi rostit cuvintele acestea, chemîndu-l, avertizîndu-l. „Se apropie zorile, trebuie să mă grăbesc." Și chiar în secunda cînd vorbele acestea îi rătăceau prin creier, Barbă-Cot se reculese, tresărind, și privi cu alți ochi în jur, cu niște ochi uimiți, întrebători, ca ieșiți dintr-un vis. „Trebuie să mă grăbesc", se înverșună glasul lăuntric, urcînd, ca o rază plăpîndă, din abisurile ființei. „De ce? De ce să mă grăbesc? Ce anume să fac?" se adresă voința lui Barbă-Cot acelui îndemn stăruitor din adînc. „Ce trebuie să fac?"

Și iată, într-o frîntură de clipă, gîndul acela nedeslușit, care-i dăduse tîrcoale mereu, se lămuri pe deplin, se arătă, neînchipuit de clar și de puternic, luminîndu-i ființa pînă în cele mai ascunse cotloane. „Vai, cît timp am pierdut!" murmură Barbă-Cot. „Te pomenești că s-or fi scurs cîteva ceasuri bune de cînd zac așa, în amorțeală, în letargie. Or, nu e vremea acum de stat cu mîinile-n sîn. Nu e vreme de irosit. Acuși vine Matrac..."

Se ridică și prinse să se descingă în grabă, desfăcîndu-și, cu mișcări iuți și sigure, brîul de lînă țesut în diferite culori, lung de trei-patru metri. Brîul acela, și frumos și rezistent, îi fusese dăruit, cîndva, de un vechi prieten de-al lui, pe nume Ion, cînd Barbă-Cot trecuse prin sat și îi călcase, ca în nenumărate alte rînduri, pragul.

Barbă-Cot se descinse, deci, și — cînd isprăvi — îndoi brîul și făcu la mijloc un laț. Apoi se piti lîngă ușă, se ghemui jos, la baza ei, și zvîrli, de mai multe ori, lațul spre ușița de sus, măsurînd atent distanțele și potrivind amploarea mișcării și depărtarea brațului de corp. În cele din urmă, mulțumit, încetă aceste manevre stranii și se puse din nou pe așteptat, cu inima bătîndu-i rar și intens, sub presiunea uriașă a emoției.

Nu așteptă mult. O jumătate de oră să fi trecut? Sau o oră întreagă? Barbă-Cot n-avea de unde să știe. Oricum, asta nu mai prezenta mare importanță acum, cînd hotărîrea sa era luată și pregătirile pentru înfăptuirea ei terminate. În fine, poate că se scursese mai bine de o oră, totuși... Fapt e că, deodată, pașii uriașului se făcură auziți. La început rari, apăsați, unul greu, izbind piatra, celălalt tîrșit — ca o ușurare. Liniștea cumplită a zorilor făcea perfect perceptibile diferențele acestea. „Auzi-l, urcă, acum e pe scări", gîndi Barbă-Cot. „Așa cum am bănuit, odaia în care mă aflu e la catul de sus al Cetățuii." Într-adevăr, însuși ecoul pașilor proba că uriașul străbate scara spiralată din inima zidirii. Căci, de pildă, sunetul iscat de o călcătură nici nu apuca să se stingă, preluat și amplificat cum era de cutia de rezonanță a turnului, că îl și ajungea din urmă zgomotul pasului următor. Atunci, cădeau împreună în golul de sub trepte, ca într-o bolgie, ca într-o văgăună. Și acolo li se adăuga un nou cuplu sonor, apoi altul și altul, însoțind înaintarea lui Matrac spre coridorul de sus cu un vuiet persistent și înfricoșător.

De-a lungul culoarului, rezonanța era cu totul alta. Ritmică, egală cu sine, decisă. Amenințătoare. Tot mai amenințătoare, cu fiecare clipă, cu fiecare pas.

Lipit de lemnul greu şi lunecos al uşii, Barbă-Cot auzea cum creşte, secundă de secundă, zgomotul paşilor lui Matrac pe lespezile coridorului. Făcea eforturi să-şi stăpînească neliniştea, să-şi oprească tremurul braţului. Un pas, încă un pas. Rap ! Rap ! Şi iarăşi : Rap ! Rap ! Încă un pas, şi încă unul... Apoi, tăcere. Un mormăit. Clinchetul cheilor. Lunecarea lor pe verigă. „Acum", îşi zise Barbă-Cot, lăsîndu-se într-un genunchi şi încordîndu-şi întregul trup. „Acum !"

Uşiţa se deschise şi căpăţîna lui Matrac, ţepoasă ca un tufiş, cu pata alburie a obrazului undeva la mijloc, pătrunse în încăpere.

— Ei, micuţule, tot nu te-a răzbit foamea ? răcni el numaidecît. Ei ? Uite...

Dar nu mai apucă să termine ce avea de spus. Într-o clipită, Barbă-Cot lansă laţul şi cuprinse necruţător grumazul lui Matrac. Braţele uriaşului erau dincolo de uşă, nu se putea ajuta cu ele. Şi Barbă-Cot ţinea zdravăn de brîu, înfăşurîndu-i, de cîteva ori, capetele, pentru mai multă siguranţă, în jurul cîrligelor de la zăvoare.

— Descuie uşa, zise el. Descuie uşa, altfel vei pieri.

Şi, pentru a fi mai convingător, smuci cu putere de brîu.

— Nuuu ! urlă uriaşul, înecîndu-se. Nuuu ! Dă-mi drumul, dă-mi drumul... Nuuu !...

Ochii îi ieşiseră din orbite, erau injectaţi şi plini de lacrimi, un fir de salivă i se scurgea din colţul gurii şi se risipea în barbă.

— Să ştii că nu glumesc, zise Barbă-Cot. Nu-mi place ce fac, dar n-am de ales. Tu şi cu Merlin m-aţi împins la aceasta. Eu sînt paşnic din fire, voi m-aţi obligat să mă apăr, voi, cu vicleniile, cu uneltirile şi răutăţile voastre...

Şi Barbă-Cot trase iarăşi de laţ, silindu-l pe uriaş să se aplece, atît cît îi îngăduia deschizătura, spre podea.

— Nuuu ! gemu el. Şi prinse să lovească disperat cu genunchii şi cu braţele în uşă. Se auzi gamela rostogolindu-se pe dale, apoi un zgomot de sticlă spartă.

— Aha ! strigă Barbă-Cot. Praf s-a făcut felinarul ! Ştii ceva ? M-am răzgîndit, nu te mai sugrum. Nu mai e nevoie. O să arzi de viu, ca un şobolan, nenorocitule !

— Nuuu ! urlă iarăşi uriaşul, îngrozit, zvîrlind din picioare pentru a îndepărta de lîngă sine resturile felinarului. Dar petrolul se vărsase şi acum, desigur, ardea molcom, întinzîndu-şi flăcările palide în jurul tălpilor lui Matrac, cuprinzîndu-i treptat gleznele şi urcînd, sinuoase, spre genunchi.

— Deschide uşa, îl sfătui Barbă-Cot. Înţelege o dată că nu ai scăpare. Eu, oricum, voi ieşi de aici, fie că-mi deschizi, fie că nu. Voi aştepta să arzi, va arde, poate, şi uşa... La o adică mă strecor şi prin uşiţa aceea de sus. Dar n-aş avea nici o bucurie să te văd în flăcări. Aşa că e mai înţelept să m-asculţi. Fă bine şi deschide. Ai cheia de la uşa mare la tine ?

— Da ! răcni Matrac, scos din minţi. O am, firește c-o am, dar nu-ţi deschid. M-ai păcălit, ticălosule !

Privirea lui care, înnebunită de ciudă şi de groază, împăienjenită de sînge, aproape că nu mai vedea nimic în jur, se concentră o clipă, îşi recăpătă, cît de cît, vigoarea şi se aţinti, încărcată de o ură nesfîrşită, asupra lui Barbă-Cot.

— Cum vrei, zise acesta calm. N-ai decît să nu deschizi. Un individ cu voința ta este, într-adevăr, în stare să îndure chinul arderii de viu. Nu-i așa ?

În acel moment, uriașul scoase un strigăt îngrozitor și, zbătîndu-se, se izbi violent cu ceafa de dunga deschizăturii. Genunchii săi loveau atît de tare în ușă, încît lemnul suna adînc și îndesat, părea că va ceda, că se va sparge.

— Vezi ? zise Barbă-Cot. A început să te mistuie focul. Ascultă de mine, e mai cuminte să deschizi. Te rog să mă crezi, îți repet, îmi pare rău că am ajuns aici. Dar tu ești de vină. Eu am o inimă bună : dacă deschizi și mă lași să plec liniștit, uite, îți promit, îți desfac și eu lațul.

— Nuuuu ! gemu stins Matrac, pe al cărui obraz se prelingea un pîrîiaș de sînge. Se rănise, desigur, la ceafă cînd cu izbitura aceea. Nuuu ! reluă el.

Dar Barbă-Cot își dădu seama, după mișcările uriașului, că acesta scotocește în buzunar după chei...

Nu se înșela. Peste cîteva clipe, fierul zăvorului scrîșni, barele se mișcară și Barbă-Cot împinse ușa exact atît cît să poată trece, cît să se strecoare afară din încăperea unde fusese ostatec, din încăperea aceea unde se zbătuse o noapte întreagă, ca într-un coșmar. Acum ușa grea a încăperii era deschisă iar el, Barbă-Cot, datorită istețimii sale, era iarăși liber...

Se făcuse ziuă. În coridor pătrundea, prin ambrazuri, suficientă lumină pentru a găsi scara ce ducea la catul de jos și la ieșirea din Cetățuie. Barbă-Cot își întoarse privirile într-o parte și-n alta, scrutînd întunecimea ce se risipea. Alături, Matrac se agita furios, scuturîndu-și picioarele pe care fluturau cîteva flăcărui încăpățînate. Umezeala lespezilor le slăbise pe celelalte, abia mai pîlpîiau, atingînd, fără vlagă, tocul ușii și saboții de lemn ai matahalei. Pe glezne, însă, unde, neîndoios, căzuseră o sumedenie de stropi încinși cînd se spărsese felinarul, se deslușeau arsuri ușoare, pielea era înroșită și acoperită cu urme de funingine.

— Uite, îți slăbesc lațul, îi spuse Barbă-Cot. Vei putea scoate capul și, apoi, vîrîndu-ți brațele, vei izbuti, cu oarecare strădanie, să te dezlegi. Îți va lua ceva timp, dar, înțelege-mă, am și eu nevoie de un anumit răgaz pentru a mă îndepărta. Ce să fac ? Nu am încredere în tine, nu te pot dezlega cu totul încă de acum. Dar focul îl sting eu...

Și, văzînd o ploscă enormă la brîul lui Matrac, întrebă :

— Apă ai în plosca aceasta ?

— Apă, răspunse Matrac. Ce vrei cu ea ?

— Să sting focul.

— Nu ! zbieră Matrac, acoperind plosca cu palma. Lasă plosca în pace. Îmi trebuie apa. Mai bine ard de viu decît s-o arunc. Lasă plosca la locul ei. Stinge cu haina...

— Bine, îl liniști Barbă-Cot, nedumerit de înverșunarea subită a celuilalt. De ce urli așa ? N-am de gînd să-ți iau plosca, fii pe pace.

Și ucise flăcările, pe rînd, acoperindu-le cu haina, strivindu-le, sufocîndu-le.

— Degeaba te bucuri, îl amenință Matrac, cu o voce răgușită. Tot te prind eu. Nu scapi tu de mine. Iar pînă atunci vor plăti prietenii tăi suferința și umilința mea de acum. O să am grijă să plătească și pentru pedeapsa pe care o voi primi eu de la Merlin. Nu las eu nimic neplătit, poți fi sigur de asta...

— N-o să ai prilejul să te răzbuni, îi răspunse Barbă-Cot. Îmi voi salva prietenii, să știi !

— Ha, ha, ha! rîse uriaşul. Nu mai spune! Îi vei salva ? Mă faci să rîd, deşi mă dor toate alea. Hai, mai bine dezleagă laţul şi cară-te. Îţi făgăduiesc că n-o să alerg după tine, deocamdată e pace între noi... Cît despre prietenii tăi... Auzi vorbă: îi salvează! Zău că mă faci să rîd, habar n-ai ce vorbeşti.

Şi scoase un fel de geamăt sacadat, un rîs care numai rîs nu era, un horcăit ce-ţi dădea fiori.

Barbă-Cot nu mai zise nimic. Desfăcu brîul din cîrligele zăvoarelor, îşi luă traista cu peşte, undiţele şi porni grăbit înspre scări. Ajuns lîngă balustrada de piatră, se opri:

— Ascultă, Matrac, rosti el. E treaba ta dacă mă crezi sau nu. Dar să ştii că-mi voi scoate prietenii de sub puterea ta şi a lui Merlin. Eu nu mă tem de voi. Şi, oricît aţi fi voi de puternici, eu sînt mai puternic decît voi. Ţine minte.

Matrac răspunse ceva, dar Barbă-Cot nu-l mai auzi. Coborî scările în goană, ajunse în coridorul de la parter şi alergă spre ieşire. Zorii îl întîmpinară, livizi, cenuşii, învăluindu-l în răcoare şi în mireasma crudă a ierburilor şi a copacilor înceţoşaţi, somnoroşi. Îi era frig, un fior îl scutură din creştet la călcîie. „Oboseala", gîndi el. „Oboseala îşi spune cuvîntul. Mă voi odihni o zi, două şi apoi..." Intră în fînul unduitor, străbătu poiana şi se afundă în pădure. Nici măcar nu-şi mai întoarse privirea spre Cetăţuia părăsită, care rămase în urmă, cu negura, cu scările, cu coridoarele şi odăile ei, cu silueta hidoasă a lui Matrac, rămasă undeva, în urmă, tot mai tulbure şi mai neclară, aidoma unui vis cumplit, aidoma unui coşmar.

Barbă-Cot înainta pe potecuţa din pădure, se grăbea înspre casă, împins parcă din spate de razele soarelui care tocmai răsărise. „A fost un vis, a fost aievea ?" se întreba el, din timp în timp. „Poate că am adormit pe malul rîului şi am visat totul..." — „Nu, n-a fost vis", îşi răspundea tot el. „Din păcate, n-a fost vis... Căci nu m-am trezit pe malul rîului. Numai dacă nu cumva totul, totul e-un vis. Oricum, va trebui să mă adîncesc în acest vis pînă la capăt..."

Soarele se înălţase pe cer, cerul era senin, viaţa îşi dezvelea, încă o dată, nesfîrşita ei frumuseţe. „Sînt fericit", se gîndea Barbă-Cot. „Mă apropii de casă. Voi rămîne pe loc cîteva zile, voi chibzui ce şi cum, pe urmă... Pe urmă voi porni în căutarea prietenilor mei. Da, aşa voi face..."

Cărarea şerpuia printre trunchiuri, stropită cu soare şi cu pete de umbră, nu se zărea nici un nor, cît de mic, cît de neînsemnat şi de risipit, pe bolta albastră. „Ce toamnă frumoasă!" şopti Barbă-Cot. „Mă bucur că am izbutit, totuşi, să prind ceva peşte. Ciudat! Mă întorc liniştit, cu tolba plină, ca şi cînd nimic nu s-ar fi întîmplat. Şi, de fapt, cîte nu s-au întîmplat în noaptea aceasta! Se vor minuna Labă-de-Fier, Veselaş şi Pic, cînd le voi povesti..."

Şi Barbă-Cot iuţi pasul spre căsuţa lui ocrotitoare şi tainică din inima pădurii. Acolo nicicînd cei de teapa lui Matrac nu vor putea ajunge.

Capitolul VI

ÎN CARE BARBĂ-COT ŞI PRIETENII SĂI ŢIN SFAT DE TAINĂ ÎN CĂSUŢA LOR DIN PĂDURE

Era noapte tîrziu, dar Barbă-Cot şi prietenii săi încă nu se culcaseră. Stăteau în jurul mesei şi se sfătuiau. Lampa le lumina chipurile îngrijorate, pîlpîia la răstimpuri, întreţinea un joc complicat de umbre prin colţuri, pe pereţi şi pe tavanul odăii.

— Pe scurt, atît am putut afla de la namila aceea, zise Barbă-Cot, încheindu-şi, pentru a nu ştiu cîta oară, istorisirea. Că drumul urmează albia rîului pînă sus, la izvoare, şi că locul unde se găsesc Dodoacă, Biciuşcă şi Lancelot se numeşte Castelul de calcar. Recunosc, e cam puţin, e, poate, prea puţin. Dar, oricum, e mai mult decît nimic.

— E de-ajuns, interveni Labă-de-Fier. Ştim care e calea, ştim şi direcţia în care trebuie să mergem. Ba, dacă nu mă înşel, aminteai şi de cele două-trei zile necesare pentru a ajunge la ţintă. Ştim încotro, ştim pe unde, ştim cît timp... Aşa că...

— Nu te pripi, îl întrerupse Barbă-Cot. Cunoaştem toate acestea şi e bine că le cunoaştem. Dar ceea ce nu cunoaştem e la fel de important. Nu avem habar pe albia căruia din cele trei rîuri va trebui să urcăm. Fiindcă Matrac a pomenit de un rîu, dar n-a spus şi care anume din cele trei e rîul Castelului de calcar.

Tăcură. Era o linişte atît de profundă, încît se auzeau clar zbaterile flăcăruii în lampa ce trona în mijlocul mesei. Afară, vîntul răvăşi frunzişul teilor şi cîteva crengi atinseră fereastra.

— Cît o fi ceasul ? întrebă Pic.

Nu-i răspunse nimeni. După o vreme, Barbă-Cot se ridică, se duse la fereastră şi privi imensitatea întunericului.

— Trebuie să fi trecut de miezul nopţii, rosti el, domol, ca pentru sine. Luna e jos, dincolo de pădure, spre rîu.

— Nu vă e foame ? îndrăzni iar Pic. Nici n-am cinat, cu atîtea discuţii. Hai, nu mîncăm ? Să pregătesc cina ?

Dar nici de data aceasta nu primi răspuns. Barbă-Cot scruta întunericul de afară, iar Labă-de-Fier şi Veselaş rămăseseră pe scaunele lor, îşi frămîntau mîinile în neştire, privind ţintă tăblia mesei.

Pic nu se descurajă însă. Tiptil, pentru a nu stînjeni gîndurile celor trei, ieşi din încăpere şi se îndreptă spre bucătărie. Întîrzie o vreme, apoi reapăru cu ceşti şi farfurii, cu slănină, brînză şi roşii, cu pîine şi fructe.

— Haideţi, zise el. Haideţi la masă. Se poate vorbi şi aşa, lîngă masa cu bucate. Mai ales tu,

Barbă-Cot, ar trebui să guşti ceva, eşti obosit, te-a sleit întîmplarea aceasta îngrozitoare. Iar la prînz abia dacă te-ai atins de mîncare. Nu-i bine...

Barbă-Cot se depărtă de fereastră şi se aşeză iar pe scăunelul de unde se ridicase mai înainte.

— Ai dreptate, Pic. spuse el. Tot nu rezolvăm nimic, perpelindu-ne aşa, nemîncaţi şi osteniţi. Haideţi, într-adevăr, să mîncăm şi să ne culcăm. Vom vedea ce e de făcut mîine-dimineaţă, sînt sigur că, în zori, cu mintea limpede şi odihnită vom găsi noi o ieşire.

Bucuros că a fost ascultat, Pic orîndui bucatele şi îi îndemnă pe pitici să se înfrupte din ele. Dar ei, oricît se străduiau, nu puteau fi nici pofticioşi, nici veseli, vestea că Dodoacă, Biciuşcă şi Lancelot se ofilesc în beciurile umede ale Castelului de calcar nu le dădea pace. Pe chipurile lor se citeau tristeţea, îngrijorarea, dar şi o hotărîre neclintită. Mestecau îngînduraţi, fără a schimba o vorbă, fără a se privi, căutau un răspuns la aceleaşi întrebări chinuitoare : Unde o fi Castelul de calcar ? Îl vom găsi oare ? Şi, dacă îl vom găsi, vom izbuti să pătrundem dincolo de zidurile lui ? Şi, dacă vom ajunge dincolo de ziduri, vom fi în stare să-i scoatem la lumină pe cei trei ? Cum, prin ce act de curaj, prin ce probă de iscusinţă, prin ce vicleşug, îl vom putea învinge pe Merlin ?

Ca nişte ghimpi, ca nişte vîrfuri de lance, întrebările acestea cumplite le terorizau nu numai cugetul, ci parcă şi trupul. Sub loviturile lor, cei patru — căci nu numai piticii, ci şi Pic îşi pierduse liniştea — tresăreau, din cînd în cînd, invadaţi de spaimă. Îi aştepta, desigur, o luptă grea, o bătălie necruţătoare, în care vor trebui să biruie, prin răbdare şi pricepere, vrăjile şi răutatea lui Merlin.

— Am găsit ! strigă deodată Barbă-Cot cu ochii aprinşi. Am găsit. Cum de nu mi-am adus aminte mai devreme ?

Speriaţi de strigătul neaşteptat al prietenului lor, ceilalţi trei tresăriră şi îşi întoarseră privirile nedumerite spre el. Barbă-Cot se uita la ei fără să-i vadă, chipul său se destindea încet, se lumina, încordarea care-l umbrise se risipea ca prin farmec.

— Am găsit, murmura el, zîmbind fericit. Acum ştiu tot ce trebuie să ştiu... Am găsit...

— Ce-ai găsit ? ridică glasul, în cele din urmă, Labă-de-Fier. Spune o dată, nu ne mai fierbe.

Barbă-Cot îşi aşeză palma pe braţul voinic al lui Labă-de-Fier, domolindu-l.

— Vă spun, prietene, cum să nu vă spun ? zise el. Dar, o clipă, nici nu mi-a venit să cred că e atît de simplu. Ştii, mi-am adus dintr-o dată aminte că Matrac mi-a vorbit de nişte varniţe...

— Ei, şi ?

— Cum ei şi ? Aici e totul. Nu ne-am întrebat noi care e rîul pe firul căruia va trebui să urcăm ?

— Ba da, confirmă Labă-de-Fier. Dar asta e una şi varniţele... Ce legătură au varniţele ?...

— Au. Eu ştiu ce legătură au şi, dacă te-ai gîndi mai bine, ai descoperi că şi tu ştii. Adu-ţi aminte : numai pe unul din cele trei rîuri au existat cîndva acele cuptoare numite varniţe. Deşi piatră de var, calcar, se găseşte şi la izvoarele celorlalte. Varniţe, însă, doar pe malurile unui singur rîu din cele trei s-au clădit. Şi rîul acela este Rîul-cu-Anini...

Barbă-Cot tăcu şi îl privi drept în ochi pe Labă-de-Fier. În liniştea ce se lăsă în odaie, nu se auzi decît răsuflarea grăbită a celor patru prieteni.

— Aşa e. Ai perfectă dreptate, şopti Labă-de-Fier. Ai perfectă dreptate...

— Deci, reluă Barbă-Cot, totul este limpede pentru noi. Nu mai orbecăim, cunoaştem exact ce avem de făcut. Mîine şi poimîine ne îngrijim de gospodărie, terminăm cît putem din treburile lunilor de toamnă — fiindcă nu ştim cît timp vom lipsi —, ne mai şi odihnim, facem pregătirile cuvenite, decidem cine pleacă şi cine rămîne acasă. Răspoimîine, în zori, pornim către munţi. Iar acum — la culcare ! După atîta alergătură şi după atîta frămîntare, vom dormi neîntorşi. Uite, pînă şi luna s-a culcat, acuşi se crapă de ziuă.

Spunînd acestea, Barbă-Cot se ridică de la masă, deschise fereastra şi inspiră cu lăcomie aerul răcoros şi pur al nopţii de septembrie. Pădurea dormea. Numai rîul îşi făcea auzit murmurul pînă aici, rîul care, aidoma gîndului, aidoma sîngelui, este fără odihnă.

Barbă-Cot ascultă îndelung rumoarea îndepărtată a valurilor, apoi închise geamul, oftînd. Ceilalţi rătăceau deja în lumea viselor. Era vremea să se vîre şi el în aşternut. Stinse lampa, se întinse pe pat şi adormi numaidecît, cu chipul întors spre fereastra în care sclipea lumina cenuşie a zorilor.

Capitolul VII

ÎN CARE BARBĂ-COT ŞI LABĂ-DE-FIER SE PREGĂTESC SĂ PLECE SPRE CASTELUL DE CALCAR

Cele două zile care îi despărţeau de călătoria spre Castelul de calcar, zile încărcate de tot felul de treburi (lemne pentru iarnă, culesul fructelor şi al legumelor pentru conserve, curăţirea sobelor şi alte asemenea îndeletniciri) şi agitate de gîndul plecării, se scurseră neînchipuit de încet. Dar, cum-necum, trecură pînă la urmă. Între timp, cei patru se sfătuiseră şi hotărîseră : Barbă-Cot şi Labă-de-Fier urmau să-i înfrunte pe Merlin şi pe Matrac. Veselaş şi Pic vor aştepta acasă, străduindu-se să ţină gospodăria în bună rînduială, ca şi în alte dăţi.

— Uite cum vom proceda, zise Barbă-Cot, în seara de dinaintea plecării. Bagaj prea mult nu avem, doar săculeţul cu merinde şi cîteva haine de schimb. Putem, aşadar, să călătorim ziua întreagă, cu un scurt popas, pentru prînz. În felul acesta, mîine, către seară, vom ajunge la Grigorie cărturarul, prietenul meu. El are o casă încăpătoare, plină de

cărți, de pergamente, de manuscrise, și e întotdeauna bucuros de oaspeți. Ne va găzdui, sînt sigur, o noapte. Locuința lui e așezată pe panta lină a muntelui, acolo unde Rîul-cu-Anini primește un mic afluent, Ibrul. E o oază de liniște și de verdeață...

— Și de acolo ? îl întrerupse Labă-de-Fier.

Barbă-Cot ridică îngîndurat din umeri.

— Mda ! mormăi el. De acolo n-am idee cum ne vom descurca. Vreau să spun cum ne vom descurca cu dormitul peste noapte. Ce să zic ? În cel mai rău caz, ne vom cuibări într-o scorbură, într-o peșteră, pe sub vreo stîncă... Dar de descurcat ne vom descurca noi cumva. S-ar putea să ne îndrepte chiar Grigorie cărturarul spre casa vreunei cunoștințe, a unui cioban, a unui pescar, a unui pădurar, cine știe...

— E munte, locuințele sînt rare în părțile acelea, nu se lăsă Labă-de-Fier. Dar, mă rog, asta nu ne va împiedica să mergem și să ajungem unde ne-am pus în gînd.

— Firește. Ne vor ajuta, ne vor ocroti și muntele și codrul. Noi sîntem frați cu codrul, să nu uiți asta...

Tăcură, fiecare cu gîndurile sale. Numai ecoul cuvintelor lui Barbă-Cot părea că răsună încă între pereții albi și calmi ai odăii, în înserarea liniștită.

— Și cînd o să vă-ntoarceți ? îndrăzni Veselaș Eu abia aștept să reveniți. Poate îi aduceți cu voi și pe Dodoacă și pe Biciușcă...

— Și pe Lancelot, se repezi Pic. O să fim mulți atunci, va trebui să mai clădim o odaie, să ne mărim căsuța... Poate chiar vom înălța o altă căsuță alături, nu ?

Barbă-Cot zîmbi, mîngîindu-l pe creștet.

— O să clădim, de ce nu ? zise el. Cît despre întrebarea ta, Veselaș, ce să-ți răspund ? Nu pot spune cît va dura călătoria aceasta, pe care trebuie s-o facem, deși n-am dorit-o. S-ar putea să dureze și o lună, două, după cum s-ar putea să dureze și-o săptămînă...

— Sau..., șopti Labă-de-Fier, cu un glas înecat, ca și cînd nu s-ar fi adresat nimănui, ci ar fi răspuns propriilor temeri. Căci în mintea lui, oricît s-ar fi străduit să o alunge, se ivea, din cînd în cînd, imaginea acelor subterane în care zăceau prietenii lor și unde și ei — Barbă-Cot și Labă-de-Fier — ar fi putut ajunge.

Barbă-Cot îl privi :

— Nu, zise el. Nici să nu-ți treacă prin gînd așa ceva. Merlin nu va izbuti să ne prindă și să ne închidă în Castelul de calcar. Dimpotrivă, noi vom cîștiga bătălia aceasta. Ne vom elibera prietenii și-l vom alunga pe Merlin. Dacă nu sîntem încredințați că așa va fi, nici nu vom izbîndi, încheie el, cu o voce clară și hotărîtă.

Tăcerea se lăsă iarăși, cîteva clipe, în încăpere.

— Să nu crezi că, de fapt, mi-e frică, zise Labă-de-Fier. Atîta doar că am dat drumul închipuirii și...

— Deocamdată, îl întrerupse Barbă-Cot, nu închipuirea, ci fapta ne este de folos. Închipuirea, firește, are și ea rostul ei, dar acum e mai bine să stea deoparte. Căci s-ar putea să sporească fără temei dimensiunile primejdiei... De altfel, știu că ești un suflet tare și că mă pot bizui pe tine. La drept vorbind, fără tine nici nu cred că m-aș descurca.

Liniștea îi învălui, atotstăpînitoare. Se înnop-

tase. Erau obosiți, trebăluiala neîntreruptă și încordarea se făceau simțite. Lîngă ușă așteptau, gata și ele de drum, traista cu mîncare — slănină, brînză, carne, ouă fierte, pîine, mere și nuci — și legătura cu schimburi. Barbă-Cot își roti privirea prin încăpere, cercetîndu-și, apoi, prietenii, pe rînd.

— De fapt, zise el, adresîndu-se lui Veselaș și lui Pic, care stăteau pe partea opusă a mesei, nu este chiar cu neputință să lipsim ceva mai mult. E bine să cunoașteți asta. Dar, dacă se va întîmpla așa, voi să nu vă speriați, totuși. Și să nu ne bociți. Fiindcă vom reveni. Vom ieși, pînă la urmă, din catacombele lui Merlin — admițînd că va reuși să ne înhațe — și ne vom întoarce acasă. Țineți minte : întotdeauna e mai tare cel care știe să aștepte, cel care e stăpîn pe sine și are răbdare...

Veselaș și Pic îl priveau cu ochii măriți. Și deodată pe obrajii celui dintîi se rostogoliră cîteva lacrimi :

— Nu ne speria, Barbă-Cot ! rosti el cu o voce tremurată. Te rog, nu ne speria...

— Of, prietene ! rîse Barbă-Cot. Nici nu trebuie să vă speriați. V-am spus ce v-am spus numai așa, ca să știți că nu este cu totul de neprevăzut și o asemenea întorsătură a lucrurilor... Voi se cuvine să fiți înțelepți și să nu vă pierdeți încrederea.

Noaptea care urmă se scurse repede, dar fu tulbure și neliniștită. Un somn agitat, chinuitor, le lăsă celor patru prieteni umbre vineții sub ochi și un fel de ceață persistentă, apăsătoare, pe creier. Dimineața, Pic fierse în grabă ceaiul și încropi cîte ceva de-ale gurii. Dar Barbă-Cot și Labă-de-Fier abia dacă gustară. Cît despre Veselaș și Pic, ei nici măcar nu se atinseră de bucate.

— Voi de ce stați și vă uitați la noi ? îi întrebă Barbă-Cot. De ce nu mîncați ?

— Mai tîrziu, mai tîrziu, răspunse Pic. Noi rămînem acasă, nu de noi e vorba acum. Mîncați voi, vă așteaptă o zi grea. De ce stați în picioare ? De ce vă grăbiți așa ? Nu vă plac bucatele ? Dacă nu vă plac, fac numaidecît altele..., îi tot dăscăli el, neliniștit.

Barbă-Cot nu mai zise nimic. Sorbi ultima înghițitură de ceai și puse ceașca pe masă.

— Ești gata ? se întoarse el spre Labă-de-Fier.

— Gata, rosti acesta.

— Atunci, să mergem !

Îi îmbrățișară pe Veselaș și pe Pic, luară merindea și hainele de schimb, apoi, cuprinși dintr-o dată de plăcuta emoție a drumului, coborîră treptele căsuței spre codrul încă înnegurat, spre codrul iubitor și nesfîrșit, ce unește, în chiar trupul lui, și cîmpia și rîul și muntele.

Capitolul VIII

ÎN CARE BARBĂ-COT ŞI LABĂ-DE-FIER, CĂLĂTORIND, DIN ZORI ŞI PÎNĂ-N SEARĂ, PE MALUL RÎULUI-CU-ANINI, AJUNG LA CĂSUŢA LUI GRIGORIE

Barbă-Cot şi Labă-de-Fier o luară pe cărare la vale, înviorați de răsuflarea proaspătă a pădurii. Soarele răsărise şi — acolo unde razele lui răzbăteau prin desimea frunzişului — roua se aprindea în nenumărate culori, iradiind timid semiobscuritatea dintre trunchiuri. Din loc în loc, însă, focul solar năvălea din plin, în luminişuri, aidoma unui torent ce s-ar fi prăbuşit în adîncimea unei fîntîni. Acolo, ierburile grele de rouă se clătinau lin, atinse de fluturi şi de păsări mărunte, multicolore. Apoi, cărarea se afunda din nou sub bolți compacte de verdeață şi trunchiurile reînchegau țesătura lor fără capăt. La poalele dealului, copacii se răreau, lăsînd loc fînețelor. Cîteva căprioare şi un țap tînăr păşteau în iarba ce le ajungea pînă mai sus de pîntece. Îi ocoliră şi intrară pe un drumeag argilos, străjuit de tufişuri înalte în care vibrau fructele de porumbe. Stejarii umpluseră iarba cu o puzderie de ghindă, la prima cotitură îi întîmpină un pîlc de cireşi ale căror roade se uscaseră de mult pe crengi. Desigur, păsările şi alte vietăți se înfruptaseră pe săturate, dar nu putuseră răzbi mulțimea cireşelor cu carnea pietroasă şi dulce.

— Ia te uită cîte au rămas ! se minună Barbă-Cot. Păcat de ele. Am fi putut culege şi noi pentru dulceață...

— A cules Veselaş, îi răspunse Labă-de-Fier. Avem o mulțime de borcane cu dulceață. Dar în anul acesta au fost cireşe ca niciodată.

Treptat, pe măsură ce coborau la şes, aninii erau tot mai numeroşi şi mai falnici. Arbori frumoşi, cu lemn roşcat şi frunza amară, arbori ai copilăriei pe coline, îndrăgostiți de limpezimea şi cîntecul apelor ce abia au ieşit dintre munți.

— Ne apropiem de rîu, anunță Labă-de-Fier. De altfel, era şi timpul. Soarele e în crucea amiezii.

În scurtă vreme, într-adevăr, oglinzile Rîului-cu-Anini se zăriră printre copaci. Murmurul lui îi întîmpinase încă de la primii paşi, încă de cînd ieşiseră pe poarta casei, îi însoțise tot timpul, ca un tovarăş nevăzut de călătorie, crescuse mereu, preschimbîndu-se într-un fel de vuiet umed, asurzitor.

Se opriră pe mal şi priviră valurile înspumate ce ocoleau stîncile, prăbuşindu-se, încercînd să le atingă vîrful şi prăbuşindu-se iarăşi. Un nor de stropi, de spumă şi de ceață, plana deasupra rîului. Razele soarelui se încîlceau în pîcla aceasta, o incendiau, presărînd în valuri o spuză subțire şi mişcătoare. De pe mal, Barbă-Cot cerceta cărarea ce ducea în susul rîului, către izvoare. Era pietroasă,

neumblată, urca lin, ca un şarpe alburiu, urmînd cursul ondulat al apei.

— Mergem ? întrebă el.

Labă-de-Fier nu-i răspunse. Stătea nemişcat şi privea în adîncimea bulboanei de sub tălpile lor.

— Ei, ce faci ? îl strigă Barbă-Cot, zîmbind. Ai uitat că pînă deseară trebuie să fim la Grigorie ?

— N-am uitat, cum era să uit ? zise Labă-de-Fier. Dar am văzut imaginile noastre, oglindite în rîu. Uite ce ciudat le clatină apa !

Barbă-Cot scrută şi el adîncimile verzui ale bulboanei. Apa făcea nenumărate cercuri, plimbîndu-şi meandrele ample şi sfărîmînd, ca pe-un scrum, razele soarelui lîngă maluri. Era o oglindă clară, oarecum înspăimîntătoare, e drept, o oglindă în care se distingeau, pînă în amănunt, chipul staturile celor doi pitici, unduitoare ca nişte plante de apă.

Se desprinseră de mal şi începură urcuşul. Pădurea de anini dispăru pe nesimţite, mai întîi nucii, apoi stejarii luîndu-i locul. În crîngul de nuci făcură popasul de prînz. Se aşezară pe prund, sub un nuc uriaş, în al cărui frunziş — el însuşi cît o mică pădure — zburdau zeci de veveriţe. Apariţia celor doi oaspeţi necunoscuţi nu le sperie cîtuşi de puţin, după cum nu sperie nici păstrăvii care se apropiau încrezători de mal şi culegeau, din valuri, bucăţile de carne aruncate de Barbă-Cot.

— Acum, zise Barbă-Cot, strîngînd resturile prînzului şi îndesîndu-le-n traistă, mergem întins pînă la Grigorie. Am mîncat, ne-am odihnit, trebuie să ne grăbim. De fapt, adevărata aventură abia de acolo începe, de mîine-dimineaţă...

Labă-de-Fier încuviinţă. Era trecut de amiază şi mai aveau de străbătut o bucată bună de drum. Dar muntele se deslușea tot mai clar, umplînd, cu prezenţa lui, orizontul. De fiecare dată cînd pădurea se dădea la o parte, pieptul lui ţestos, tăiat în două de albia rîului, le ieşea înainte. Şi tot mai aproape cu fiecare pas. „Iată desişurile de răchite, murmura Barbă-Cot, ca pentru sine. Iată şi pantele cu viţă de vie. Şi cîmpul cu jaleş şi runcurile... Iar acolo, spre dreapta, primele varniţe..."

În cele din urmă, cînd soarele se pregătea să apună, atinseră malurile pustii şi fermecătoare ale Ibrului, acel rîuşor ce venea de undeva, din ascunzişurile muntelui.

— Am ajuns, zise Barbă-Cot, oprindu-se pe mal şi rostogolind cu piciorul cîteva pietricele în apa uimitor de limpede ce curgea grăbită, fascinată, spre rîul viguros de alături. Iată casa lui Grigorie.

— Unde ? întrebă Labă-de-Fier, care nu o descoperise încă.

— Acolo.

Şi Barbă-Cot întinse braţul spre o cotitură a pîrîului. În acel loc se zărea, între nişte fagi înalţi şi rămuroşi, o căsuţă de lemn, cu prispă şi ferestre înguste.

— Acum o văd, spuse Labă-de-Fier. Ce bine că am sosit înainte de căderea nopţii.

— Aşa-i, confirmă Barbă-Cot.

Şi piticii grăbiră pasul spre căsuţa ascunsă între fagi, mai că alergau, cuprinşi de nerăbdare, topindu-se parcă în înserarea rapidă a muntelui.

Capitolul IX

ÎN CARE BARBĂ-COT ŞI LABĂ-DE-FIER, DUPĂ O NOAPTE PETRECUTĂ SUB ACOPERIŞUL LUI GRIGORIE, PORNESC MAI DEPARTE SPRE CASTELUL DE CALCAR. ÎNTÎLNIREA CU NANU ŞI ZANE

Au rămas la Grigorie pînă a doua zi către prînz. Noaptea fusese destul de rece, Grigorie făcuse focul în sobă şi au stat toţi trei, îndelung, la taifas, cu chipurile luminate de flăcări. Grigorie nu auzise nici de Matrac, nici de Merlin, nici de Castelul de calcar. E drept că el trăia retras, ca un filozof, ca un cărturar împătimit ce era, preocupat numai şi numai de pergamentele lui şi de micuţul observator astronomic pe care şi-l încropise în podul casei. Acolo îşi petrecea majoritatea nopţilor senine, cercetînd, prin lunetă, luna şi stelele şi încercînd să le priceapă căile şi destinul de nepătruns. Iar zilele şi le trecea citind şi dormitînd, fie afară, pe prispă, cînd era soare şi cald, fie în odaie, la gura sobei, pe vreme închisă şi friguroasă.

— Ce-mi povestiţi voi este de-a dreptul uimitor, zisese el. Mă şi mir că vestea despre toate acestea n-a ajuns pînă la mine, deşi, cum v-am spus, eu sînt cam singuratic. Aşa mi-e firea. Locuiesc departe de drumuri umblate şi de aşezări. Rar cînd îmi deschide cineva uşa... Aşa că nu vă pot fi de prea mare folos...

— Nu-i nimic, îl liniştise Barbă-Cot. Vom pleca mai departe şi vom găsi noi castelul acela, dacă există cu adevărat... Cam cît mai avem de mers pînă la izvoarele rîului ?

Grigorie se gîndise o clipă, încreţindu-şi fruntea înaltă şi senină.

— Eu ştiu ? murmurase el. O zi şi jumătate, cel mult două. Dar deseară veţi ajunge la un sălaş, aşezat chiar la marginea de jos a platoului. Acolo trăiesc doi crescători de cai, prieteni vechi, oameni foarte de treabă : Nanu şi Zane. Să mergeţi la ei de-a dreptul, să nu vă sfiiţi. Le spuneţi că mă cunoaşteţi şi vă vor primi numaidecît. De fapt, oricum v-ar găzdui, aici nimeni nu calcă legile ospitalităţii. Şi ei cu atît mai puţin.

A doua zi, cînd Barbă-Cot şi Labă-de-Fier se pregăteau de plecare, Grigorie adăugase :

— S-ar putea ca Nanu şi Zane, care umblă în toate părţile cu caii lor, să ştie unde se află Castelul de calcar şi să-i cunoască pe misterioşii lui locatari. Dacă e aşa, atunci aveţi mare noroc. Fiindcă ei vă vor arăta drumurile, drumeagurile şi cărăruile muntelui, vă vor învăţa să vă apropiaţi, nevăzuţi, de zidurile castelului. Să ştiţi, vă vor fi în toate de mare ajutor...

Grigorie nu se înşelase. Cînd, după un urcuş

înspăimîntător, pe cheiurile rîului, printre varniţele prăbuşite, Barbă-Cot şi Labă-de-Fier poposiră, în sfîrşit, în casa crescătorilor de cai şi le spuseră cine sînt şi ce-i mînă încoace, Nanu şi Zane îşi scoaseră, alene, lulelele din gură şi clătinară din cap a nedumerire şi îngrijorare.

— La grea treabă v-aţi înhămat, oftă Nanu, apucînd cuţitul şi începînd să taie pîinea. Era înalt şi genunchii i se ridicau mult deasupra mesei joase şi rotunde în jurul căreia se aşezaseră toţi patru. Cum stătea uşor aplecat, părul negru şi des, îi acoperea fruntea şi ochii întunecaţi, iscoditori.

— Grea, foarte grea, confirmă Zane, în timp ce împărţea în farfurii o fiertură groasă de cartofi şi de carne. Şi ziceţi că Grigorie nici n-a auzit de Merlin, de Matrac şi de Castelul de calcar ? rîse el, dintr-o dată, privindu-şi oaspeţii pe rînd. Era un om vesel, scund şi voinic, cu părul blond şi ochii albaştri.

— Nu, n-a auzit, răspunse Barbă-Cot. Dar nu e de mirare. Îndeletnicirile lui îl absorb cu totul şi-l ţin mereu pe lîngă casă.

— Aşa e, aşa e, îi dădu dreptate Nanu. Pe deasupra, el e mai departe decît noi de Castel. Nici chiar noi n-am ştiut pînă acum un an şi ceva că vraciul s-a pripăşit acolo... Dar, hai, mîncaţi, fraţilor, sînteţi flămînzi şi sleiţi de puteri.

Barbă-Cot şi Labă-de-Fier se înfruptară cu poftă din fiertura fierbinte, uitînd, pentru o vreme, de Merlin, de Matrac şi de Castelul de calcar. Soarele apunea, dincolo de nişte culmi însîngerate, rîul se zbuciuma nevăzut în adîncul prăpastiei, aerul rece al muntelui le dădea celor doi pitici, frînţi de atîta drum, un soi de ameţeală. Pe panta repede ce se avînta către vîrf, caii păşteau, răzleţi, iarba puternică şi deasă ca peria. În jurul lor, pe platoul deschis, razele se risipeau, ezitînd parcă să se stingă şi desenînd, în urma cailor, umbre imense.

— Va să zică, reluă Barbă-Cot, numai de cîtva timp a sosit Merlin la Castelul de calcar. Şi înainte de asta ce era cu Castelul ? Locuia cineva acolo ?

— Ce să fie ? răspunse Zane. Nu locuia nimeni. Era un castel părăsit, un fel de cetate în ruină, nici nu ştiai dacă a clădit-o cîndva mînă de om sau apa care a săpat şi a rotunjit în fel şi chip stînca de calcar. Ei, şi într-o bună zi, în vălmăşagul acela cu mai multe etaje a apărut o hidoşenie de om. L-a văzut Andrei, băiatul care păzeşte herghelia, l-a văzut de departe cum se plimbă, în amurg, pe crestele zidului...

— Dar, înainte de a-l zări Andrei pe Merlin, îl întrerupse Nanu, ne-am pomenit cu Matrac. Cu el am făcut mai întîi cunoştinţă. De la matahala asta am aflat că pe stăpînul castelului îl cheamă Merlin şi că e vrăjitor... Cu Matrac am schimbat cîteva vorbe, acolo la marginea plaiului, în locul unde s-a aciuat...

Barbă-Cot şi Labă-de-Fier îi priviră miraţi pe crescătorii de cai.

— Cum adică, întrebă Barbă-Cot, Matrac nu locuieşte împreună cu Merlin, în Castelul de calcar ?

— Nuuu, exclamă Nanu. El şi-a construit o barbacană exact la izvorul unui pîrîu care curge către cetate şi se pierde în pîntecele ei. Pe malul pîrîului aceluia, Gomnuşa se numeşte, era, de altfel, şi singura cărare către cetate, către Castelul de calcar. Dar Matrac a împrejmuit izvorul şi

rîuleţul cu un gard şi a bătătorit bine calea, pînă sub ziduri. Atît. El stă pitit în barbacană şi Merlin în castel. Iar rîuleţul curge dinspre Matrac spre Merlin, păzit — de ce oare ? — cu străşnicie de uriaş...

— Şi un alt drum într-acolo nu mai există ? interveni Labă-de-Fier.

— Nu. De-o parte şi de alta, stînca e netedă, dreaptă, ca un perete. Într-o parte sînt izvoarele Rîului-cu-Anini, în cealaltă, izvoarele Rîului-cu-Plopi. Platoul acesta, pe care-l vedeţi — noi ne aflăm jos, la baza lui — urcă, îngustîndu-se, ca un triunghi, pînă la barbacana lui Matrac. Iar de acolo coboară lin spre Castelul de calcar. Cetatea este, de fapt, un masiv găunos, ca un fagure, prin care se răspîndesc, şopotind, apele pîrîiaşului de care v-am vorbit.

Zane tăcu o vreme. Apoi adăugă :

— Prietenii voştri zac probabil în peşterile din adînc, unde tavanele picură fără oprire...

De data aceasta tăcură cu toţii îndelung. Acum, Barbă-Cot şi Labă-de-Fier ştiau la ce se puteau aştepta. Nanu şi Zane le spuseseră tot ce doriseră să afle. Şi tot ce era necesar să afle. Da, dar cum vor izbuti să pătrundă în Castelul de calcar ? Nu exista decît un singur drum spre porţile lui şi drumul acela era străjuit de Matrac. Era greu de crezut că vor reuşi să-l înşele. Şi chiar dacă vor reuşi, cum să treacă pragul Castelului, cum să străbată în inima lui, fără a fi observaţi de Merlin ? Nu se îndoiseră, firește, că va fi greu, foarte greu, dar, cîtă vreme totul era încă neclar, păstraseră în străfundul sufletului o nădejde obscură, care, însă, acum, se risipise...

— V-aţi întristat ? rupse tăcerea Nanu. Vă înţeleg, dar nu e bine, totuşi, să vă pierdeţi încrederea. Pînă la urmă, poate că veţi ieşi la liman. Uite ce vă sfătuiesc eu : deocamdată — odihnă. Iar mîine, veţi pleca imediat după prînz, ca să ajungeţi la coliba lui Andrei o dată cu-ntunericul. De ce ? Fiindcă Matrac, a cărui barbacană e la cel mult o bătaie de puşcă, ar putea să vă vadă dacă aţi sosi pe lumină. Are o lunetă cu care cercetează, din cînd în cînd, împrejurimile. Cu Andrei s-a obişnuit, nu se mai teme de el. Şi nici de noi nu se mai teme. Dar voi, nişte străini, i-aţi trezi tot felul de bănuieli. De fapt, pe tine, Barbă-Cot, te-ar şi recunoaşte numaidecît...

— Ai dreptate, încuviinţă Barbă-Cot. E foarte înţelept ce spui. Aşa o să facem.

— Prin urmare, continuă Nanu, ajungeţi noaptea, îi spuneţi lui Andrei cine sînteţi şi că veniţi de aici, de la sălaş. O să vă ajute. Nu ştiu cum veţi face, nu ştiu în ce fel veţi trece la treabă. O să vedeţi voi acolo, la faţa locului. Poate n-ar fi rău dacă — ascunşi prin tufişurile din jur — aţi iscodi, o zi-două sau chiar mai multe, cu ce se îndeletniceşte Matrac, dacă i-aţi observa deprinderile. Nu ? Ce părere aveţi ? Poate chiar el, fără să vrea şi fără să bănuiască măcar, vă va arăta calea spre Castelul de calcar...

— E drept ce spui, îl aprobă iarăşi Barbă-Cot. Îţi vom urma sfatul, prietene. Ne-ai fost de mare ajutor. Îţi mulţumim. La amîndoi vă mulţumim, ne-aţi dat şi curaj şi sprijin...

— De ce să ne mulţumiţi ? se miră Nanu. Era de datoria noastră să vă dăm o mînă de ajutor. Matrac ne face şi nouă destule necazuri. Ne îm-

piedică să ne adăpăm caii la pîrîu, ne-a luat cîţiva armăsari, numai aşa, fiindcă i-au plăcut lui, apoi i-a părăsit în munte şi ei au dispărut. I-or fi mîncat lupii, cine ştie... Acum, Matrac ne ameninţă că ne va lua alţii... Noi am fi fericiţi să izbîndiţi. Vom face o petrecere de pomină, cu toţii, aici la sălaş, cînd vă veţi reîntoarce.

Între timp, se înnoptase şi caii care păscuseră prin apropiere (ceilalţi, cei mai mulţi, erau departe, în vîrful platoului, la herghelia lui Andrei) se adunaseră, cuminţi, lîngă sălaş. Era tîrziu. Nanu şi Zane îi conduseră pe oaspeţi într-o odaie plină de şei şi de hamuri, unde îi aşteptau două paturi încărcate de pături. Iar ei ieşiră în noaptea înstelată şi rece, să-şi adape caii şi să-i închidă în grajduri.

Capitolul X

ÎN CARE BARBĂ-COT ŞI LABĂ-DE-FIER, DESPĂRŢINDU-SE DE NANU ŞI ZANE, SE ÎNDREAPTĂ SPRE COLIBA LUI ANDREI

Barbă-Cot şi Labă-de-Fier se treziră o dată cu soarele. Razele lui drepte, prăfoase, transformaseră încăperea într-un fel de explozie mută şi neclintită. Barbă-Cot deschise fereastra şi se aplecă peste pervaz, înfiorat de răcoarea tăioasă a dimineţii. Soarele se legăna uşor pe culmea unei stînci cenuşii, ce se ridica în stînga sălaşului, pe malul celălalt al Rîului-cu-Anini. Podul de raze, sprijinindu-se cu un capăt pe stîncă şi cu altul pe sălaş, păstra dedesubt o umbră deasă, argintată la bază de un strat de brumă.

Nanu şi Zane se treziseră mai devreme. Barbă-Cot îi zări la vale, pe platou, în urma cailor. Paşii lor şi ai animalelor desenaseră în iarba brumată dîre negre, adînci, ca nişte brazde. Pe buza prăpastiei,

aşezaţi la distanţe aproape egale unul de celălalt, patru câini uriaşi scrutau, neclintiţi, depărtările, ca nişte sfincşi.

— Brr ! Ce frig e ! murmură Barbă-Cot.

Labă-de-Fier stătea în capul oaselor şi îl privea, încă plutind, cu voluptate, în apele rarefiate ale somnului.

— Să închid fereastra ? Ţi-e rece ? îl întrebă Barbă-Cot, amuzat de chipul năuc al prietenului său.

— Nu, mormăi Labă-de-Fier. Dar ne-am sculat prea devreme. Am mai putea dormi niţel. Aşa ne-am înţeles aseară : că vom porni mai departe abia pe la prînz. Şi atunci ? De ce ne-am trezit ?

— Bine, bine, zîmbi Barbă-Cot. Cine spune că trebuie să te dai jos din pat ? Dormi, frăţioare, dormi fără grijă, mai e pînă la ora plecării, ai dreptate.

Dar, chiar să fi vrut, Labă-de-Fier n-ar mai fi fost în stare să se culce din nou. De altfel, cuprins de bucuria curată a începutului de zi, încetă să se mai alinte cu moţăiala şi bodogăneala lui. Se îmbrăcară agale, inspirînd aerul limpede al dimineţii şi coborîră la rîu să se spele. Soarele nu străbătea încă pînă în profunzimea văii, apele erau întunecate şi pline de spumă. În lungul albiei, spre izvoare, rîul despicase adînc, rosese răbdător, fără milă, trupul cenuşiu al rocii, construind un adevărat labirint de tunele, statui, peşteri şi poduri dantelate, un labirint în care închipuirea însăşi se pierdea. Nimic nu avea început şi sfîrşit în întocmirea aceea : podul devenea, pe nesimţite, peşteră, peştera se subţia în tunel, tunelul se oprea într-o statuie stranie, înfăţişînd cînd o domniţă, cînd un cavaler de demult, statuia îşi prelungea braţul sau pieptul într-un pod înfricoşător, zvîrlit peste delirul rîului. Nici chiar rîul nu părea să aibă început şi sfîrşit, într-atît izvoarele sale erau greu de găsit şi vărsarea departe. Nici chiar rîul, stăpînul labirintului...

Barbă-Cot şi Labă-de-Fier îşi limpeziră ochii în valurile negrăit de reci şi de clare, apoi reveniră la sălaş. Nanu şi Zane îi aşteptau pe prag, pufăind din lulele.

Acolo şi-au petrecut şi ei toată dimineaţa — pe prag. Niciodată timpul nu s-a scurs mai desfătător şi mai iute. Nici de cuvinte nu aveau nevoie. Peisajul grăia parcă şi pentru ei. Cînd soarele atinse stîncile dinspre apus, cele ce străjuiau cursul Rîului-cu-Plopi, înbucară ceva — o felie de pîine, puţină slănină şi brînză.

— E timpul să plecaţi, le zise Nanu. O ţineţi tot pe lîngă rîu, albia lui vă va duce la casa lui Andrei.

Şi porniră. Nanu şi Zane îi conduseră pînă jos, pe prund, unde se opriră o clipă să-şi ia rămas bun. După care, fără a mai întoarce capul, Barbă-Cot şi Labă-de-Fier o luară pe cărarea reavănă ce însoţea rîul. Curînd, bolovanii uriaşi şi cotiturile drumului îi răpiră vederii.

Capitolul XI

ÎN CARE BARBĂ-COT ŞI LABĂ-DE-FIER ÎL CUNOSC PE ANDREI ŞI ÎNCEP, ÎMPREUNĂ CU ACESTA, PÎNDA ÎN APROPIEREA BARBACANEI LUI MATRAC

În coliba lui Andrei era întuneric beznă, dar era cald şi plăcut, mirosea a fîn, a vatră, a piatră de munte. Barbă-Cot ţi Labă-de-Fier îi atinseseră pragul mai tîrziu decît se socotiseră, mult după miezul nopţii. Noroc că era senin şi răsărise luna, altfel n-ar mai fi putut înainta. La un moment dat, cărarea se despărţise de mal şi o luase la stînga, pe un povîrniş. Erau poalele unei pajişti montane, prin mijlocul căreia potecuţa se desena alburie în noapte.

— Cred că ne apropiem de colibă, şoptise Barbă-Cot peste umăr.

Labă-de-Fier, care rămăsese un pic în urmă, nu răspunsese, dar grăbise pasul.

Era o linişte înaltă şi senină, luna scînteia deasupra platoului, numai la margini, unde se ghiceau izvoarele celor două rîuri, se agitau două mări de beznă.

În clipa aceea se auzi lătrat iute de cîini şi două matahale se repeziră, de undeva, dinspre pîcla argintată a vîrfului, spre cei doi pitici. Cîinii hămăiau furioşi şi ameninţători, barîndu-le drumul, se lansau, se retrăgeau uşor şi iar înaintau, arătîndu-şi colţii ascuţiţi şi scînteietori. Curînd, însă, în spatele lor, pe potecă, se ivise silueta voinică a unui bărbat, care liniştise animalele şi îi întrebase cine sînt şi ce doresc. Era înalt, bine legat şi purta plete. În mîna dreaptă ţinea o toporişcă scurtă şi ageră, ca o mică halebardă.

Bucuroşi, piticii îl strigaseră pe nume, apoi îi spuseseră că vin de la Nanu şi Zane şi că ar vrea să meargă înăuntru, să stea de vorbă pe îndelete. Au multe să-i spună, dar n-o pot face aici, pe potecuţă, e mai potrivit să stea de vorbă în casă, dacă li se îngăduie acest lucru...

— Firește, zisese Andrei, cu glas domol. Dacă v-au trimis Nanu şi Zane, sînteţi ca şi fraţii mei Mergem în colibă şi ne sfătuim cît poftiţi şi despre ce poftiţi.

Asta şi făceau de o bună bucată de vreme. Stăteau pe nişte scăunele de lemn, lîngă uşa deschisă a colibei şi se sfătuiau.

— Aşadar, rosti Andrei, vreţi să ne furişăm în apropierea barbacanei lui Matrac...

— Da, răspunse Barbă-Cot. Altă cale de a afla ceva din tainele castelului se pare că n-avem.

— Aşa e, confirmă Andrei. Atunci, cînd se luminează de ziuă trebuie să fim lîngă barbacană. Sînt nişte tufişuri acolo, nişte tufişuri dese şi în-

cîlcite, Matrac nu ne poate vedea dacă ne strecurăm în inima lor.

— Cu condiția să ajungem înainte de a se trezi el, interveni Barbă-Cot.

— Fireşte. Dar o să ajungem. Matrac are obiceiul să se scoale destul de tîrziu, după ce răsare soarele.

— Şi ce face toată ziua ? întrebă Labă-de-Fier.

— Eu ştiu ? N-am urmărit, nu m-a interesat. Doar ce-am văzut aşa, de la distanță, trecînd pe alături, cu caii. Stă la soare, mănîncă, mai merge la Castel... Dar cel mai adesea am băgat de seamă că şade pe o buturugă, lîngă izvor, şi moțăie...

— Şi Castelu-i departe ?

— Nu, clătină Andrei din cap. O să-l vedeți numaidecît, de la barbacană în jos şi puțin înspre dreapta. E înalt, plin de turnuri, de colțuri şi de crenele.

Andrei se căută prin buzunare, scoase luleaua, apoi iasca, amnarul şi scăpără. Aprinse tutunul şi trase adînc cîteva fumuri. Lumina micuțului jar dezveli din întuneric un chip bărbos şi doi ochi verzi, îngînduraţi.

— Dacă aveți de gînd să începem pînda chiar de azi, zise el, ar cam fi timpul s-o luăm din loc. Nu e mult de mers, dar o jumătate de oră, poate chiar o oră tot facem pînă acolo. Şi uite, se crapă de ziuă...

Se ridicară. Andrei închise uşa, le spuse ceva cîinilor, care se îndepărtară imediat spre herghelia ce se zărea la apus, răspîndită pe pantă, şi se adresă apoi celor doi :

— Eu sînt gata de drum.

— Şi noi, răspunse Barbă-Cot.

Lăsară în urmă coliba şi luară în piept un urcuş anevoios către culme. În dreapta lor, se adîncea înspăimîntătoarea prăpastie în care curgea rîul, atît de afundă încît zgomotul apei nu se mai auzea. În stînga, spațiul întreg era stăpînit de luna halucinantă ce se pregătea să apună. Era jos, aproape de nivelul platoului, atît de jos, încît, din timp în timp, caii, înaintînd agale, în ritmul păscutului, o traversau, incendiați o clipă de focul ei rece. Numai dincolo de platou, deasupra izvoarelor celuilalt rîu, rămînea stăpîn întunericul. Şi acolo, în abisul negru, cădeau razele lunii, dar nu izbuteau decît să-l tulbure, să-l dilueze, fiindcă negura le devora.

— Ce lună ! şopti Labă-de-Fier. Mă şi tem să calc prea aproape de prăpastie. Mi se pare tot timpul că mă apasă pe umeri, că mă împinge...

De undeva din față se auzi rîsul uşor al lui Andrei :

— Ei, asta-i ! spuse el. Visător mai eşti, prietene. Aşa e luna în septembrie...

Barbă-Cot tăcea. Mergea, la oarecare distanță, în urma lui Andrei şi cu cîțiva paşi înaintea lui Labă-de-Fier, adîncit în gînduri. Iată, era la o jumătate de ceas de țintă, în scurtă vreme Castelul de calcar îi va sta dinainte. Gîndul că se află atît de aproape de prietenii săi îi înfierbîntă sîngele. „Într-adevăr, într-adevăr", îşi zise el. „Ei pătimesc aici, la mai puțin de o jumătate de oră de mers. Şi nici nu le trece prin minte că noi sîntem alături şi că vrem să-i smulgem din temnița aceea mucedă, ucigătoare. Oh, de-am izbuti, de-am izbuti !" Şi în sufletul lui nădejdea şi disperarea se amestecau, sfîşiindu-l.

— Mai avem puțin şi ajungem, murmură Andrei.

Veniți aici, lîngă mine.

Barbă-Cot și Labă-de-Fier îl încadrară, înfrigurați.

— Priviți, le zise Andrei. Chiar în față se zărește o umbră, așa ca o broască țestoasă uriașă. E barbacana. O vedeți ?

— Da, răspunseră cei doi într-un glas.

— De aici, continuă Andrei, castelul nu se vede. Dar, de acolo, din dreapta, unde sînt tufișurile și unde ne vom ascunde noi, se vede foarte bine. Mai ales spre prînz, cînd soarele îl bate în plin. Are și intrarea și turnurile cele mari clădite spre miazăzi.

— Și acum ce facem ? se interesă Barbă-Cot.

Andrei îl prinse de după umeri :

— Acum, zise el, ieșim din cărare și ocolim platoul, ținîndu-ne de dunga văii, pînă la tufișuri. Aveți grijă să nu lunecați și să nu desprindeți bolovani. Fac larmă mare, l-ar putea trezi pe uriaș.

Piticii îl urmară pe Andrei, călcînd grijuliu pe marginea stîncoasă a prăpastiei, protejați de întunericul și de ceața ce urcau din adîncuri. Răsuflarea umedă și rece a văgăunilor îi pătrundea pînă la oase. Dar aerul era tare și pur, își simțeau pieptul plin de năvala lui și sîngele le alerga viguros prin vine.

Ajunseră la tufișuri și se pitiră bine în țesătura lor. Amestecul de crengi și frunze avea o grosime de cîțiva metri. Se strecurară printre rămurelele aspre, înaintînd, cu prudență, spre limita dinspre barbacană a desișului. Cînd atinseră liziera acelei pădurici, Barbă-Cot și Labă-de-Fier abia își putură stăpîni un strigăt de surpriză : gardul, rîuleț și barbacana se găseau la mai puțin de cincizeci de metri depărtare. Mai jos, se ghicea castelul — o imensă pată cenușie, un fel de ceață solidificată în semiîntunericul zorilor.

— Atît de aproape e ?! exclamă Labă-de-Fier.

— Dar ce credeai ? îi răspunse Andrei. De aici vedem totul, ca-n palmă. Trebuie să avem însă grijă să nu fim descoperiți de Matrac. Nu uitați : și el se află la fel de aproape de noi pe cît ne aflăm noi de el. E drept, pe noi ne ajută tufișurile...

Tăcură, cu privirile ațintite spre barbacana lui Matrac și spre umbra fumegătoare a castelului. Barbacana se deslușea destul de clar. Era o clădire mai degrabă scundă — potrivită, totuși, cu statura uriașului — avînd o ușă, o fereastră doar și o scară cu trei-patru trepte. O cărare pietruită lega scara de malul izvorului. Apoi, cărarea se lărgea simțitor, devenea o adevărată alee și se îndrepta spre castel. Un gard de pari, înalt și puternic, însoțea aleea și pîrîul, pe toată distanța și pe ambele părți, între castel și barbacană. Dar parii erau îndeajuns de rari ca să lase vederii tot spațiul pe care îl înconjurau.

Soarele răsări și mîngîie lin, mai întîi, culmile din zare, apoi acoperișul hardughiei lui Matrac. Numai Castelul de calcar rămînea încă în umbră. Dar acum se vedea foarte clar și Barbă-Cot îl privi îndelung, cu nesaț, înregistrînd toate amănuntele înfricoșătoarei sale frumuseți. Aleea sfîrșea într-un pod de piatră, în spatele căruia se zărea gura neagră a porții. Două turnuri străjuiau intrarea, ele însele părînd mai degrabă două stînci rotunjite pe dinafară și scobite înăuntru de mîna răbdătoare a apei, decît două foișoare adevărate, înțocmite de brațul și priceperea omului. De-o parte și de alta, pornind de la aceste turnuri, se

prelungeau zidurile, rotunjind, lin şi larg, cuprinsul castelului. Îndărătul lor se desluşea trupul stîncos al acestuia, un amestec strivitor de forme, de volume aspre sau blînde, ca o avalanşă oprită brusc şi împietrită — nu la întîmplare însă, ci doar după o lege necunoscută privitorului.

„Cum să găseşti calea în asemenea învălmăşeală ?" se întreba Barbă-Cot. „Oriîncotro ai lua-o nu-mi vine să cred că poţi da de capăt. Numai cine ştie bine locul, numai acela e în stare să se descurce pe coridoarele castelului... Şi totuşi, o rînduială trebuie să existe", nu se lăsă el. „Dar care ? Dar care ?"

Răspunsul veni pe negîndite. E drept, nu un răspuns deplin, mai mult o bănuială de răspuns. Dar şi dramul acesta le-a fost de mare folos mai tîrziu. Căci iată, soarele, urcînd cu încă o treaptă scara cerului, îşi întoarse deodată privirea spre mormanul de bolovani cenuşii al cetăţii. Şi, ca prin farmec, acel ghem amorf de piatră şi ceaţă se preschimbă într-o întocmire orbitor de albă, cu trupul clar, clădit după dimensiuni şi linii ce bucurau ochii. „Ce minune !" murmură, uimit, Barbă-Cot. Minune, într-adevăr. În lumina soarelui, castelul-cetate părea un crin imens, crescut în taina şi curăţenia muntelui. „Lumina, lumina e totul", îşi zise Barbă-Cot. „Cum de s-o fi încuibat Merlin în splendoarea aceasta ?"

Îl smulse din reverie Andrei, care îl prinsese de umăr şi-l scutura uşor :

— Hei, Barbă-Cot, şopti el. Ce faci ? Ai aţipit ? Uite, prietenul tău Matrac a ieşit la aer.

Barbă-Cot tresări şi îşi întoarse, fulgerător, privirea spre barbacană. Un fior îi străbătu trupul şi amintirea nopţii petrecute la Cetăţuia părăsită reînvie într-o clipă. Da, era acelaşi Matrac, pe care el, Barbă-Cot, izbutise atunci să-l învingă, pe care vor face tot ce le stă în putinţă să-l învingă şi acum. Să-l învingă pentru totdeauna.

Simţind, de-o parte şi de alta, umerii prietenilor săi, Barbă-Cot urmări îndelung mişcările lui Matrac în preajma barbacanei şi a pîrîului. Uriaşul umblă încolo şi-ncoace, cără apă, gîrbovit parcă, sub povară, pentru a-şi pregăti ceaiul, probabil, rămase o vreme înăuntru, pentru a-l bea, apoi ieşi din nou în ogradă, se duse pe malul celălalt al pîrîului, străbătu un adevărat lan de flori galbene şi, în cele din urmă, se apropie de un strat discret, mai mărunt, încărcat cu flori albastre, uimitor de frumoase. Acolo trebălui ceva, aplecat deasupra plantelor ce creşteau chiar pe mal, lîngă valuri, deasupra corolelor ce mai-mai că atingeau apa. După care desprinse de la brîu un obiect oval („Plosca aceea a lui", gîndi Barbă-Cot) şi îl scufundă în apă. „Ce tot face ?" se întrebă Barbă-Cot intrigat. Matrac scoase plosca din rîuleţ, o ridică deasupra capului şi bău cîteva înghiţituri. Apoi îşi aţinti ochii spre firul apei, urmărindu-i curgerea către castel. Părea mai vioi, prospeţimea izvorului îl înviorase, desigur. Luă un tîrn şi, fluierînd vesel, curăţă aleea de frunze. Apoi, reveni lîngă stratul de flori albastre, rupse cîteva şi le aşeză pe o poliţă, la uscat, lîngă zidul însorit al barbacanei.

— Pîrîiaşul acesta, întrebă Barbă-Cot, pătrunde de-a dreptul în castel ? Aşa am înţeles din cele ce ne-au spus Nanu şi Zane...

— Aşa şi este. Intră cu totul şi se pierde în nenumăratele lui încăperi şi galerii. El îi dă lui

Merlin apă de băut şi de făcut bucate.

Dar Barbă-Cot auzea ca prin vis cuvintele lui Andrei. Scruta castelul-cetate, îl privea pe Matrac — care acum se tolănise la soare dinaintea treptelor — dar tot ce se petrecea în preajma sa trecea pe lîngă el, fără să-l atingă. În sinea sa, însă, în adîncurile fiinţei lui, tresărea, abia născîndu-se, un gînd, un gînd care — aidoma gîndului salvator din Cetăţuia părăsită — nu-şi făcea simţită prezenţa decît printr-o nelinişte vagă, printr-un fel de bucurie nesigură.

— Ce flori sînt acelea ? întrebă el, aproape fără să-şi dea seama.

— Care ? nu înţelese Andrei.

— Acelea de pe mal, unde a fost Matrac mai înainte.

— A ! făcu Andrei, aruncînd o privire grăbită într-acolo. Care din ele ? Cele galbene sau cele albastre ?

— Şi unele şi celelalte. Cele albastre mai ales.

— Cele galbene sînt un soi de somnoroasă. Iar cele albastre sînt nişte flori foarte rare. Nu le găseşti niciunde, pe toată întinderea muntelui. Numai aici. Eu cel puţin nu ştiu să mai crească în altă parte. Am auzit însă că, totuşi, s-ar mai afla undeva, între munţi, cîteva fire, într-un loc tainic, deasupra căruia vîntul de sud se întîlneşte cu vîntul de nord. De fiecare dată cînd răsuflările lor se ciocnesc, se porneşte o ploaie măruntă şi caldă, care hrăneşte tulpinile. Dar toate acestea cam seamănă a poveste. Pe cînd florile de aici sînt adevărate...

— Şi cum se numeşte floarea aceasta ?

— Mătrăguna albastră.

Barbă-Cot tăcu, ascultînd parcă un glas ce răsuna în el însuşi. Gîndul acela misterios creştea, se limpezea, umplîndu-l de o agitaţie neînţeleasă. Abia îşi putea stăpîni tremurul mîinilor.

— Ce-i cu tine ? îl întrebă Labă-de-Fier. De ce n-ai pace ? Ce te frămîntă ?

— Nu ştiu, mărturisi Barbă-Cot. Am tot timpul impresia că am uitat ceva. Mai bine-zis, că trebuie să-mi amintesc ceva de care depinde soarta noastră şi a prietenilor noştri. Trebuie să-mi amintesc, dar nu-mi pot aminti. Nu-mi pot încă aminti. Şi neputinţa asta mă canoneşte îngrozitor. Iată ce mă frămîntă...

— Să nădăjduim că îţi vei aminti, totuşi, pînă la urmă, zise Labă-de-Fier. Mai ales dacă acel ceva are însemnătatea de care vorbeşti. Numai de n-ar dura mai mult decît trebuie, numai dacă ai izbuti să-ţi aminteşti la timp. Să nădăjduim că va fi aşa...

— Să nădăjduim, răspunse Barbă-Cot, ca un ecou.

Şi continuară să-şi plimbe privirile de la barbacană la cetate şi înapoi, ceasuri în şir, uitînd de foame, de sete şi de oboseală, pierzînd socoteala orelor, afundaţi într-o aşteptare mereu dezamăgită. Căci, ziua întreagă, Matrac nu făcu altceva decît să dormiteze dinaintea intrării, căscînd din cînd în cînd şi întinzîndu-se alene în soarele călduţ al începutului de toamnă. Numai la prînz dispăru o vreme în interiorul barbacanei, după care reveni şi îşi reluă leneveala. Nu se clinti pînă la apusul soarelui. Atunci se ridică, în sfîrşit, inspectă rapid, din privire, pîrîul, stratul de flori, drumul spre castel, apoi urcă treptele şi se închise în barbacană.

Nu mai avea nici un rost să continue veghea. Cei trei, nemulţumiţi şi dezorientaţi, ieşiră din tufiş şi începură să coboare spre colibă. Andrei mergea înainte, călcînd iute, fericit că-şi poate dezmorţi trupul musculos. Alături de el grăbea pasul Labă-de-Fier, care îl tot întreba ceva, potrivindu-şi cu grijă piciorul pe pietre. Barbă-Cot venea în urmă, absent, abătut, înlănţuit în rumoarea propriilor gînduri

Capitolul XII

ÎN CARE, DUPĂ TREI ZILE DE PÎNDĂ ZADARNICĂ, BARBĂ-COT DESCOPERĂ ADEVĂRATA CALE SPRE CASTELUL DE CALCAR

Trei zile la rînd a durat această pîndă zadarnică. Trei zile la rînd au contemplat crinul de calcar al castelului, l-au văzut pe Matrac părăsindu-şi, în zori, năuc şi bleg, bîrlogul, curăţind aleea de frunze, cărînd apă pentru ceai, trebăluind pe mal, culegînd flori şi punîndu-le la uscat, alături de celelalte. Această îndeletnicire mai ales îi atrăsese atenţia lui Barbă-Cot şi îl preocupa tot mai mult. Îşi concentra privirea, încercînd să priceapă ce anume meşterea Matrac acolo, între flori, înainte de a-şi cufunda plosca în pîrîu şi a o umple cu apă. „Hm ! Plosca aceea a lui, plosca de care nu m-a lăsat să mă ating nici în ruptul capului...", îşi tot zicea Barbă-Cot, urmărind mişcările uriaşului. Şi iarăşi în mintea lui frînturi de fraze şi de imagini se zbăteau neputincioase, încercînd să se alipească, să se unească într-un flux clar, luminos şi precis. „Într-adevăr, de ce n-a vrut Matrac să sting focul cu apa din ploscă ?" se întrebă el, seara tîrziu stînd lîngă foc cu Labă-de-Fier şi cu Andrei.

„E apă destulă în apropierea Cetăţuii părăsite. Un rîu întreg trece pe acolo..."

Îl revăzu pe Matrac intrînd între florile albastre, pe mal, ghemuindu-se lîngă pîrîu, mişcîndu-şi palmele deasupra valurilor. Îl revăzu afundîndu-şi plosca în apă şi sorbind apoi cu lăcomie din ea, îl revăzu înviorat, trebăluind vesel, cu spor, prin preajma barbacanei... Oare asta să fie ? Da, aşa s-ar părea. Asta era, deci. Iată, ochii săi au înregistrat imediat acest amănunt, l-au păstrat acolo, în adîncimile memoriei, oferindu-i-l acum, oferindu-i-l la momentul potrivit. Într-adevăr: după ce bea din ploscă, Matrac era mult mai vioi decît înainte, statura i se îndrepta, paşii îi deveneau mai sprinteni, de parcă sorbiturile acelea l-ar fi umplut de viaţă, de putere. „Nu cumva, îşi zise Barbă-Cot, abia îndrăznind să creadă propriilor gînduri, nu cumva puterea lui Matrac stă în apa aceea ?" Rămase neclintit, cu ochii la jarul din vatră. „Şi,

continuă el, derulînd pînă la capăt firul întrebării, nu cumva şi puterea celuilalt, a lui Merlin, stă în aceeaşi apă ?" O emoţie puternică îl zgudui. Îşi aminti brusc ce îi spusese Matrac, anume că tăria lui Merlin ţine de un singur lucru, de un lucru neînsemnat, unul singur... Încet, încet, căpătîiele gîndului se legau între ele. Şi Barbă-Cot înregistra, cu o bucurie plină de înfrigurare, această limpezire a sufletului său. Andrei şi Labă-de-Fier vorbeau agale, Andrei îi spunea celuilalt despre cai, despre vreme şi despre munte. Dar convorbirea lor era fără vlagă, fără spor. Impasul în care se aflau apăsa cugetul tuturor, înnegurîndu-l.

— Mîine o luăm de la capăt, nu ? zise Labă-de-Fier.

— Păi cum altfel ? se miră Andrei. O luăm de la capăt şi mîine şi poimîine, o luăm de la capăt pînă răzbim.

— Parcă ne-am lovi de un zid, adăugă Labă-de-Fier, plecîndu-şi, întristat, fruntea.

„Aşa e", gîndi Barbă-Cot. „Parcă ne-am lovi de un zid... Şi, totuşi, nu-i chiar aşa. Dacă presupunerea mea e adevărată, zidul nu mai e întreg, nu mai e de temut. Are o surpătură. O surpătură care l-ar putea prăbuşi..."

— Andrei, rosti el cu voce tare, spune-mi, te rog, înainte de a veni Merlin şi Matrac prin părţile acestea, tu ai băut vreodată apă din pîrîu ?

Andrei întoarse spre Barbă-Cot ochii lui verzi, plini de nedumerire.

— Bineînţeles că am băut. Şi nu o dată, cine ştie de cîte ori...

— Şi... apa, cum era apa ?

— Cum să fie ? Rece, gustoasă... Izvor de munte. Nimic mai mult.

— Dar florile de mătrăgună, pe vremea aceea, creşteau în acelaşi loc, pe mal, ca şi acum ?

— Nu, răspunse Andrei. Atunci erau mai puţin numeroase, cîteva doar, ici şi colo, amestecate prin iarbă, călcate şi roase de vite. Matrac le-a sădit pe mal, le-a îngrijit, le-a înmulţit, ca şi pe celelalte, de altfel. A trudit îndelung, a făcut aleea, gardul, a săpat straturile. În primăvara asta, locul era de nerecunoscut. Îl năpădiseră florile...

Se opri, privind cu uimire chipul radios al lui Barbă-Cot. Un zîmbet larg lumina obrazul şi ochii piticului.

— Ce-i cu tine ? întrebă Andrei. Ce te-a găsit de te bucuri aşa ?

Barbă-Cot nu-i răspunse. Se ridică de la vatră şi dădu ocol odăii, gesticulînd uşor şi şoptind ceva, ca pentru sine. Dar şoaptele se puteau desluşi totuşi, în liniştea nopţii :

— În sfîrşit, murmura el. În sfîrşit. Mai că nu-mi vine să cred. Şi totuşi acesta trebuie să fie adevărul.

Andrei şi Labă-de-Fier îl urmăreau cu privirea, fără să înţeleagă ce vor să spună aceste cuvinte.

— Barbă-Cot, rosti Andrei, într-un tîrziu. Ce tot îndrugi acolo ? Zi o dată clar ce şi cum... Nu cumva, rîse el, ai descoperit calea spre Castelul de calcar ?

Barbă-Cot se opri, veni iute la vatră şi îşi sprijini palmele pe umerii celór doi.

— Degeaba rîzi, zise el. Chiar asta e. Tu ai spus-o : am descoperit, cu adevărat, calea spre castel. Acum nimic nu ne mai poate împiedica să străbatem în tainiţele lui. Mîine, pe vremea asta, vom fi de mult împreună cu prietenii noştri.

Labă-de-Fier și Andrei se ridicaseră încet de pe scăunele. Înțelegeau că Barbă-Cot nu glumește, își ațintiseră privirile în ochii lui scînteietori, mistuiți de o febră ciudată, devoratoare. Era liniște. Nu se auzeau decît flăcările, izbind vatra și aerul cu limbile lor neliniștite.

Capitolul XIII

ÎN CARE BARBĂ-COT, LABĂ-DE-FIER ȘI ANDREI NIMICESC IZVOARELE PUTERII LUI MERLIN ȘI ALE LUI MATRAC

În cea de a patra zi, Barbă-Cot, Labă-de-Fier și Andrei ajunseră la locul de pîndă mai devreme decît de obicei, cu mult înainte de ivirea zorilor. Era o noapte senină, luna nu apusese încă și — sub lumina ei — castelul-cetate pîlpîia în zare, pierdut, ca o torță ciudată. Barbacana era, însă, cufundată în beznă, căci razele lunii, aproape orizontale acum, cînd astrul cădea în apus, se opreau într-o stîncă înaltă de la limita platoului.

— Noroc că luna e atît de jos, zise Andrei. Și că stînca aceea îi stă în cale. Vom putea să ne vedem nestingheriți de treburi, fără teama că Matrac, trezindu-se cumva din somnul său adînc, ne-ar putea surprinde...

După care se furișară spre gard și Andrei, luîndu-i în brațe pe cei doi pitici, îi trecu, pe rînd, dincolo, pe alee. Apoi scoase din buzunar o funie, aruncă un capăt în îngrăditura lui Matrac și, ținîndu-l în mînă pe celălalt, așteptă.

În acest timp, Barbă-Cot și Labă-de-Fier o porniră, atenți, către pîrîu, ocolind izvorul chiar pe lîngă treptele barbacanei. Pe polița sprijinită de zid se deslușeau, tulburi în noapte, florile puse la uscat. Inima le zvîcnea violent, bătea să le spargă pieptul, mai să iasă din legăturile ei de carne și sînge. Emoția le încețoșa gîndul, ca o amețeală, ca o beție.

— Cu grijă, prietene, cu grijă ! șopti Barbă-Cot cînd trecură de scară. Haide mai repede...

Intrară pînă la brîu în florile galbene, le striviră sub pași, le învălmășiră și Barbă-Cot aspiră deodată mirosul acela grețos, prea bine cunoscut, aroma licorii adormitoare pe care i-o dăduse Matrac, acolo, la Rîul-cu-Sălcii, în vecinătatea Cetățuii părăsite. „Am bănuit", gîndi el. „Seva acestor flori m-a doborît atunci..."

Și iată florile albastre ! O mireasmă stranie, nemaiîntîlnită, îi învălui. O mireasmă în care se topeau parcă adierile apei și ale pietrei, ale ierbii și ale văzduhului, ale sîngelui și ale țărînii. „Florile acestea miros a viață și a moarte deopotrivă", își zise Barbă-Cot cu înfiorare. Și se porni să le smulgă din rădăcini și să le zvîrle în apele pîrîului. Alături, Labă-de-Fier făcea același lucru. Apucau cîte un mănunchi. îl

desprindeau de pămînt și îl aruncau în valuri. Apoi altul și altul, cu băgare de seamă, să nu scape nici un fir. Munceau înfrigurați, gîfîind. Cînd isprăviră, cercetară locul încă o dată. Era pustiu, florile albastre dispăruseră pentru totdeauna...

— Așa ! spuse Barbă-Cot. Acum Matrac nu va mai putea să presare petale și frunze fermecate dimineața în rîu. Și nici nu va mai avea provizii de flori și frunze uscate pentru iarnă. Prietene, șopti, din clipa asta Merlin și Matrac sînt în puterea noastră... Ba nu, se reculese el. Încă nu...

Și, prinzîndu-l de mînă pe Labă-de-Fier, făcu cale-întoarsă, printre florile galbene, spre barbacană. Lîngă zid se opri, strînse maldărul de tulpini, de frunze și de corole veștejite și le aruncă și pe ele în valuri. Apoi cei doi pitici goniră către gard, se cățărară pe funie și căzură, frînți de oboseală și de încordare, transfigurați de izbîndă, în brațele lui Andrei.

— Și acum, zise acesta calm, după ce se instalară în tufiș, nu ne rămîne decît să așteptăm. Vom avea ce vedea !

Barbă-Cot și Labă-de-Fier rămaseră tăcuți. Se strînseră unul în celălalt pătrunși de răcoarea și umezeala dimineții. O ceață ușoară încercuia priveliștea. Luna alunecase undeva între munți, săpînd acolo un crater ce se stingea cu încetul. Lumina ei rece, care umpluse spațiul, se retrăgea acum, sorbită parcă de acel abis, abandonînd muntele, abandonînd lumea, lăsîndu-le pe toate în seama, în stăpînirea zorilor gri, ca unei armate nevăzute, neauzite, dar copleșitor de prezente.

Capitolul XIV

ÎN CARE CEI TREI PRIETENI ÎI ÎNFRUNTĂ PE MATRAC ȘI PE MERLIN. PIEIREA ACESTORA

Ce-au făcut cei trei pînă la răsăritul soarelui ? Andrei a vegheat, iar Barbă-Cot și Labă-de-Fier au ațipit puțin, răpuși de încercările prin care trecuseră și eliberați, în sfîrșit, de întrebări fără răspuns, de nesiguranță și teamă. Dar au dormit iepurește, căci nu-i lăsa nerăbdarea, și dispariția deplină a lunii dincolo de munți i-a găsit cu ochii deschiși. Atunci începură clipele cele mai grele. Timpul parcă se oprise. Abia se tîra, de la o secundă la alta, ca un rîu molcom și nepăsător de cîmpie. Andrei își frămînta în palmă luleaua, vîrînd-o între dinți și scoțînd-o fără încetare. Barbă-Cot privea barbacana fără să clipească, întrebîndu-se, mereu, îngrozit, dacă nu cumva, în întunericul nopții, trecuseră cu vederea vreuna din florile albastre.

Labă-de-Fier mesteca în neştire o frunză de alun.

Apoi, nu mai contă dacă timpul se oprise cu totul sau, dimpotrivă, gonea cu o iuţeală ameţitoare. Căci cei trei prieteni se simţeau scoşi în afara lui. Li se părea că niciodată nu va răsări soarele sau că răsăritul a trecut de mult şi că Matrac şi Merlin sînt numai o închipuire.

Şi totuşi barbacana exista, stătea mută şi întunecată în faţa lor, la cîteva zeci de paşi. Lumina începutului de zi o scălda ca într-o apă tulbure, ca într-o leşie. Ca într-o leşie ce se limpezea însă pe nesimţite. Şi, deodată, acoperişul păru a lua foc. În aceeaşi clipă, crestele înzăpezite din zare sclipiră. Şi cei trei se dezmeticiră, se reîntoarseră cu gîndul la ale lor, fiindcă ştiau că s-a ivit soarele şi că în curînd Matrac îşi va părăsi aşternutul.

În scurtă vreme, într-adevăr, uşa barbacanei se dădu la o parte şi uriaşul apăru în prag, ciufulit, mohorît, frecîndu-se la ochi şi tîrşindu-şi tălpile pe trepte.

— Oare va observa chiar acum ? întrebă Barbă-Cot, doar aşa, fiindcă nerăbdarea îl îmboldea fără cruţare.

— S-ar putea, răspunse Labă-de-Fier, strîngîndu-l de braţ.

Dar Matrac nu băgă de seamă ce se întîmplase. Prinse găleata, o umplu cu apă şi reveni în barbacană, pentru a-şi pregăti ceaiul. Numai cînd reapăru, după vreun ceas, pe alee şi o luă spre stratul de flori, ca să presare, ca de obicei, petale în valuri, să bea apa aceea înmiresmată şi să-şi refacă forţele, numai atunci descoperi dezastrul... Nu-i venea desigur să-şi creadă ochilor, rămăsese încremenit, ca lovit dintr-o dată în frunte. Maşinal, se întoarse spre zid, spre poliţa aceea cu flori şi frunze uscate. Şi plantele veştejite lipseau. Iar stratul de flori albastre, spre care privirea îi reveni, rătăcită, îl întîmpină iarăşi pustiu şi răscolit.

— Cine ? Cine a făcut asta ? urlă el, întorcîndu-se brusc, atît de brusc, încît se împiedică şi căzu în genunchi. Cine ? Cine ? Cine mi-a rupt florile ? Cine ?

Glasul uriaşului umplu muntele, se auzi ecoul repetîndu-l dinspre cele două rîuri. Matrac nu se mai ridicase, rămăsese acolo, pe alee, în genunchi, cu părul căzut peste ochi şi cu gura larg deschisă. Soarele lansa, la scurte răstimpuri, o rază jucăuşă peste gardul de pari, o rază ce părea a-i umple hăul negru al gurii cu un snop de iarbă aprinsă...

— Cine a făcut asta ?... reluă el, cu o voce mult mai slabă acum. Cine a cutezat ?...

— Eu, rosti Barbă-Cot, desprinzîndu-se, împreună cu ceilalţi doi din umbra tufişurilor şi ieşind în plină lumină. Dacă ai vrut să ştii, ei bine, află : eu ! Eu şi prietenii mei. Ţi-am spus încă de atunci, de la Cetăţuia părăsită, că aşa va fi, dar tu — îngîmfatule ! uriaşule ! — n-ai vrut să-mi dai crezare...

Matrac se înălţă anevoie, sprijinindu-se-n mîini.

— Tu ? zise el, aiurit. Tu, Barbă-Cot ?...

Se apropie cîţiva paşi şi-l privi pe pitic, cu aceiaşi ochi rătăciţi, pierduţi.

— Tu eşti, da. Tu eşti... Iar eu, bolborosi el, pipăindu-şi umerii şi pieptul, ca şi cînd s-ar fi îndoit de propria sa existenţă, eu nu mai sînt...

Apoi, cu un salt disperat reveni pe alee şi o luă la goană spre castel.

— Stăpîne ! strigă el. Stăpîne ! Sîntem pierduţi, stăpîne !

Alerga din răsputeri pe drumul alb, însorit, repetînd, la fiecare pas, acel țipăt îngrozitor.

— Priviți ! zise deodată Labă-de-Fier. E o umbră acolo pe zid, e cineva acolo...

— Merlin, șopti Barbă-Cot. El e. A auzit urletele lui Matrac.

Cu adevărat, pe creasta zidului, lîngă turnul din stînga al porții, se deslușea destul de clar o siluetă firavă, ușor gîrbovită, înfășurată într-o haină largă ce filfîia la adierile vîntului. Vraciul ridicase brațele și le flutura, strigînd, desigur, ceva lui Matrac. Dar vîntul — suflînd de la miazăzi — îi purta cuvintele în altă parte și cei trei nu le puteau înțelege.

Și iată, cam la vremea cînd Matrac avea deprinderea să soarbă din ploscă apa aceea fermecată, se petrecu, sub privirile celor trei prieteni, un lucru uimitor. Uriașul se afla la mijlocul distanței dintre barbacană și cetate, gonea scos din minți cînd, pe neașteptate, statura lui prinse să scadă fulgerător. Se micșora văzînd cu ochii, se strîngea în sine, se îngusta și se subția, de parcă gura depărtării și a morții ar fi sorbit-o.

— Ce se întîmplă ? Ce-i asta ?... murmură Barbă-Cot.

Dar nu apucă să-și termine întrebarea. În clipa cînd Matrac se șterse din zarea drumului și dispăru în văzduh, o flacără — iute și rămuroasă —, o vîlvătaie cumplită izbucni pe zid, în locul unde mai înainte se agita făptura vrăjitorului. Și, cîteva secunde mai tîrziu, cînd vîlvătaia se stinse, cei trei prieteni văzură că zidul era pustiu, că nici urmă de Merlin nu mai rămăsese acolo, după cum nici din Matrac nu mai rămăsese nimic. Doar un norișor de funingine plutea, dus de vînt, în jurul turnului. Se roti de cîteva ori, apoi adierile îl împinseră spre miază-noapte. Iar Barbă-Cot, Labă-de-Fier și Andrei, ca treziți dintr-un vis, priveau năuci stîncile de calcar ale castelului, priveau barbacana — ea însăși o grămadă de pietre —, priveau drumul alb și însorit, singur și el în singurătatea muntelui. Și începură să doboare gardul ce-i despărțea de toate acestea.

Capitolul XV

ÎN CARE BARBĂ-COT, LABĂ-DE-FIER ȘI ANDREI PĂTRUND ÎN CASTELUL DE CALCAR. RĂTĂCIREA LOR PRIN GALERIILE FĂRĂ NUMĂR ȘI DESCOPERIREA CĂII SPRE SUBTERANE

Străbătură drumul acela pustiu și ajunseră, înecîndu-se de emoție, la intrarea în castelul-cetate. Intrarea era aidoma unei guri de peșteră, peste care s-a pus lemnul greu al unei uși uriașe de fag. Poarta aceasta, de altfel, nu era prinsă în balamale sau verigi, ci luneca prin niște șanțuri săpate în piatră.

Se opintiră şi o împinseră în lături, descoperind o grotă adîncă şi stăpînită de beznă. Înaintară cîţiva paşi, orbecăind. Pe ambele părţi, alte şi alte grote îşi anunţau prezenţa, fie printr-un întuneric mai dens încă decît cel al tunelului în care se aflau, fie, dimpotrivă, printr-o destrămare abia simţită a beznei.

Care era oare calea spre subteranele cetăţii ? Trebuiau să urmeze grota principală sau să se angajeze pe vreuna din cele ce se iveau mereu, cînd pe o latură, cînd pe cealaltă ? Cei trei prieteni n-aveau de unde să ştie acest lucru şi, ca urmare, erau ameninţaţi să colinde la nesfîrşit — şi, poate, în zadar — coridoarele reci şi întunecate.

„Mai mult ca sigur, gîndi Barbă-Cot, că cetatea nu-i desprinsă de munte. Aşa cum se vedea înainte de răsăritul soarelui, ai fi zis că-i numai o bulucire de stînci. Cine ştie dacă aceste galerii nu se prelungesc, încrucişîndu-se, înnădindu-se şi iar întretăindu-se, pînă în inima muntelui... Oare ce-i de făcut ?"

Între timp, mergeau mereu, încercînd să nu iasă din grota principală. Dar ca făcea multe cotituri şi n-ar fi fost de mirare ca cei trei prieteni s-o fi părăsit de mult, intrînd în grotele laterale fără să bage de seamă.

— Nu e bine ce facem, zise Andrei. Ne-am putea rătăci. De fapt, ne-am şi rătăcit, fiindcă, dacă am vrea, n-am izbuti probabil să ne întoarcem. Nu-mi place să umblu aşa, la voia întîmplării...

Se opriră. În întunericul muced, îngheţat, nu se auzeau decît stropii de apă picurînd, la mari intervale, pe lespezi. Se găseau în vecinătatea unei răscruci, la cîţiva metri se zăreau, în dreapta, o pată de întuneric, neagră ca păcura, şi, în stînga, un cerc de negură ceva mai diluat, mai lăptos.

— De ce oare nu sînt la fel de întunecoase culoarele astea ? întrebă Labă-de-Fier.

— Ce întrebare ! ripostă Andrei. Fiindcă unele primesc lumina de-afară prin tot felul de spărturi, iar altele nu.

— Păi atunci, nu se lăsă Labă-de-Fier, dacă tot habar n-avem pe unde mergem, măcar să alegem coridoarele cît de cît luminate. Cel puţin nu ne mai izbim de toţi bolovanii !...

Cuvintele i se opriră pe buze, fiindcă Barbă-Cot îl întrerupse, lovindu-l cu palma peste spate.

— Bravo, Labă-de-Fier ! Bravo, prietene ! exclamă el. Ai spus exact ceea ce trebuia spus. Oricine are cît de cît minte şi-a făcut socoteala aceasta. Adică şi Merlin. De fapt, de ce-ar orbecăi cineva pe coridoarele înfundate în beznă şi le-ar ocoli pe celelalte ? Sînt sigur că Merlin le-a folosit doar pe cele luminate. Lumina, dragii mei. Lumina va fi călăuza noastră în labirintul cetăţii. Sînt sigur... Încă de cînd am văzut prima dată castelul am simţit asta...

O luară la stînga, pe grota aceea luminată ce se deschidea chiar la răscruce, şi, după vreo cincizeci de paşi, nimeriră în alta, scufundată parcă într-un etern crepuscul. Şi aşa mereu. Grotele se legau între ele, stînca fusese, pare-se, spartă, pentru a le uni. Cetatea avea o reţea de asemenea coridoare luminate, în interiorul căreia era cu neputinţă să te pierzi, cu condiţia să nu intri în gura neagră a celorlalte. Dar şi atunci, după o vreme, îţi ieşea înainte zarea de lumină tulbure a galeriilor umblate. Şi puteai să reintri în curgerea lor. În scurt timp descoperiră, tot după lumină, şi în ce fel se puteau orienta în acest labirint. Anume, de la intrare (unde

se pomeniră iarăşi cînd se aşteptau mai puţin), lumina coridoarelor creştea treptat, dacă înaintau spre stînga. Drumul acela ducea la turnul din mijlocul castelului, la un donjon înalt şi părăginit, printre pietrele căruia crescuseră ierburi şi arbuşti. Ceea ce căutau ei trebuia să fie deci în direcţia opusă. Reveniră lîngă intrare şi o luară invers, pe nişte culoare a căror lumină scădea cu fiecare pas. O dată cu împuţinarea vizibilităţii, sporea umezeala, mici pîrîiaşe împînzeau zidurile, scăldau pietrişul nisipos de sub tălpi. Statui ciudate, înalte de cîţiva metri, opreau trecerea, obligîndu-i să se strecoare cu greu pe alături. La un moment dat, întîlniră un adevărat rîuleţ, al cărui muget sub bolţi îl auziseră, ce e drept, de departe.

— Acesta trebuie să fie pîrîul cu pricina, zise Barbă-Cot. De aici îşi lua zilnic Merlin porţia de viaţă şi de putere.

Deasupra pîrîului se profila un podeţ, la baza căruia cineva întocmise o măsuţă de piatră. Pe măsuţă, un vas de argint sclipea stins în penumbră.

Coborîră apoi îndelung, urmînd un tunel abrupt, în a cărui pantă fuseseră săpate, din loc în loc, cîteva trepte. Pe laturi, calcarul alterna cu granit negru, într-o succesiune ameţitoare.

— O mai fi mult de mers ? întrebă Labă-de-Fier într-un tîrziu.

— Cine poate şti ?! îi răspunse Barbă-Cot peste umăr.

— Dar oare acesta e drumul cel bun ?

— Nici asta nu ştim. Dar nădăjduim să fie...

Tăcură şi îşi continuară coborîşul. Umezeala creştea neîncetat şi, o dată cu ea, se îndesise şi întunericul. Şi iată, la o cotitură scurtă, le apăru în faţă o uşă — o uşă înaltă de lemn, adîncită în rocă, cu zăvorul pe dinafară. Traseră fiarele, dădură brînci uşii şi trecură dincolo de prag.

În prima clipă nu distinseră decît un şir haotic de coloane şi pietrişul mărunt ce acoperea solul. Undeva, departe, la celălalt capăt al peşterii, o pîlnie firavă de lumină brăzda aerul dinspre boltă pînă la baza coloanelor. Acolo, jos, pe zgura udă, zdrobite parcă de razele ce cădeau din tavan, zăriră trei pete negre, trei umbre mişcătoare, ca o părere. Erau trei fiinţe omeneşti, care se ridicaseră pe jumătate şi-i priveau cu uimire.

Capitolul XVI

ÎN CARE CEI TREI PRIETENI ÎI ÎNTÎLNESC PE DODOACĂ, PE BICIUŞCĂ ŞI PE LANCELOT. ÎNTOARCEREA ACASĂ

Stăteau cu toţii, aşezaţi în cerc, sub irizările pilniei aceleia de lumină. Labă-de-Fier se cuibărise între Dodoacă şi Biciuşcă, îi ţinea strîns îmbrăţişaţi pe după umeri. Erau fericiţi. Se risipise coşmarul. Pădurea şi blînda căsuţă a lui Barbă-Cot îi aşteptau. Iar, pînă atunci, călătoria plină de farmec pe drumurile întomnate ale muntelui. Andrei asculta conversaţia lor animată, intervenind, din cînd în cînd, cu vocea lui calmă şi profundă. Barbă-Cot şi Lancelot tăceau. Se trăseseră mai la o parte, în umbră, dincolo de conul de lumină. Marginea acestuia îi despărţea de ceilalţi, aidoma unui zid. Dar glasurile se auzeau, firește, dintr-o parte în alta, şi chipurile celor patru se întorceau, la răstimpuri, spre ei, vesele şi întrebătoare.

— Şi acum ? Ce vei face acum, cavalere Lancelot ? întrebă Barbă-Cot într-un tîrziu. Dodoacă şi Biciuşcă vin cu noi, acasă, în pădurea celor trei rîuri. Dar tu, tu ai zis că nu poţi veni. Ce vei face acum ?

Lancelot îşi întoarse capul şi îl privi ostenit.

— Acum ? zise el. Acum ? Iată ce voi face...

Se ridică, alese, din pietrişul risipit jur-împrejur, un grăunte de var şi se apropie de zidul negru. Desenă o linie, încă una, un oval, desenă, repede şi sigur, o siluetă, un chip. O fiinţă omenească prindea viaţă în oglinda peretelui.

— Cine-i făptura aceasta ? şopti Barbă-Cot.

— Făptura aceasta ? murmură Lancelot, fără să-şi desprindă privirea de pe contururile acelea delicate. Făptura aceasta e regina Guenievra. Cea mai minunată femeie ce-a existat vreodată...

Barbă-Cot scruta fascinat întunericul zidului, unde fiinţa reginei se închega clar, tot mai clar, cu fiecare mişcare a aşchiei de calcar. Ceilalţi, de dincolo de lama de lumină, se opriseră din vorbit, stăteau nemişcaţi, cu ochii scînteietori de curiozitate. Guenievra... Nu prea înaltă, cu părul întunecat şi vălurit, cu braţele uşor îndepărtate de trup, Guenievra cerceta peştera, fără să-i vadă, cu ochii ei mari şi migdalaţi ce-i devorau chipul.

— Şi acesta, continuă Lancelot, desenînd o cale şerpuitoare spre străfundul impenetrabil al stîncii, acesta e drumul ce duce la insula Avalon. Acolo se află regele Arthur, aşteptînd, aşteptînd... Regele Arthur e aşteptarea însăşi...

Era un drum, într-adevăr, un drum ce rătăcea către obscurităţile mării.

— Haide, murmură Lancelot, lipindu-şi obrazul

de stîncă şi zvîrlind piatra. E vremea să plecăm. E vremea, în fine...

Femeia înclină capul, zîmbi, apoi făcu o mişcare abia perceptibilă spre pulberea drumului. Lancelot o prinse de mînă şi porniră împreună, subţiindu-se în depărtare, printre coline. De undeva, din profunzimea distanţei, Lancelot se întoarse şi le făcu prietenilor săi un semn de adio. După care, ceaţa de la marginea mării îi absorbi cu totul. Numai glasul cavalerului se auzi, încă o dată, ca o vibraţie uşoară, pe suprafaţa zidului : „Ne veţi găsi în *Romanele Mesei Rotunde*. Dacă ne veţi căuta, ne veţi găsi..."

EPILOG

Norişorul de fum în care se topise trupul lui Merlin se împrăştie, în cele din urmă, deasupra pădurilor nesfîrşite ce acopereau, în adîncimea zării, dincolo de Castelul de calcar, ondulările muntelui, pantele şi văile sale. Numai un grăunte, un singur grăunte de funingine pluti mai departe, legănat pe braţele vîntului de sud. Călători îndelung, ziua întreagă şi noaptea care urmă acelei zile. Şi iată, în seara celeilalte zile, vîntul de sud se întîlni, deasupra unui luminiş tainic, necălcat de picior de om, cu vîntul de nord. Undele reci ale acestuia din urmă se amestecară cu undele călduţe ale celui dintîi şi, la locul atingerii lor, se strînseră iute cîţiva nori tulburi, încărcaţi de apă. Şi se porni ploaia. Mai întîi, nişte stropi mari şi grei care loveau cu putere ierburile, clătinîndu-le, apoi o puzderie de stropi mai mărunţi, ce se prelingeau pe tulpini şi se strecurau la rădăcini, în pămînt, înviorîndu-le.

Unul din stropii cei mari întîlni în drumul său

bobul de funingine, îl culese din aerul verde şi-l duse cu sine pînă jos, în luminiş. Acolo, stropul de apă şi bobul de funingine căzură împreună pe o floare albastră, singura floare de acest fel din toată poiana, o floare ce stătea cu corola deschisă spre nori, aşteptînd, lacomă, ploaia caldă, binefăcătoare.

Izbitura o făcu să se clatine uşor, dar stropul de apă lunecă pe tulpină şi se pierdu în pămînt, eliberînd-o de greutatea lui. Numai grăuntele de funingine rămase lipit de una din petale, mic, ascuns între nervurile palide.

Treptat, ploaia se îndesi, curgea acum ca un păienjeniş, peste acel ochi de pădure, foşnind prelung şi tainic în ierburi. La margini, trunchiurile copacilor mari, care străjuiau luminişul, păreau acoperite de ceaţă.

Un alt strop lovi floarea albastră, apoi altul şi altul. În cel dintîi, grăuntele negru se topi pînă la jumătate, al doilea îl destrămă în întregime, al treilea îl prelinse pe suprafaţa corolei, desenînd un oval prelung, asemănător conturului unui chip omenesc. Alţi stropi veniră, mereu alţii, mereu mai mulţi, şi continuară desenul. În mijlocul ovalului se iviră doi ochi, un nas ascuţit şi întors, o gură ştirbă şi cu buze subţiri. În partea de jos, ovalul chipului se alungi într-o bărbie ce se ridica înspre nas, în partea de sus apăru o tichie. Apoi, stropii de ploaie desenară, cu ce mai rămăsese din grăuntele acela de funingine, desenară pe petalele florii albastre gîtul, braţele, picioarele, trupul întreg al vraciului Merlin, alipindu-i, împrejur, conturul veşmintelor.

Cînd totul fu gata, ploaia stătu şi se lăsă noaptea. O noapte liniştită şi clară, cu o lună imensă deasupra luminişului, deasupra florii albastre, deasupra desenului viu, adevărat, zămislit de petale.

Sub aceeaşi lună, pe versantul celălalt, Barbă-Cot şi prietenii lui se îndreptau, senini, către casă, însoţiţi de răsuflarea egală şi în veci neobosită a codrului.

Timişoara 1986 — Predeal 1987

CUPRINS

Prolog 3

Capitolul I În care, revenind în ţinutul dintre cele trei rîuri, îi regăsim pe Barbă-Cot şi pe prietenii săi 4

Capitolul II În care Barbă-Cot porneşte la pescuit spre Rîul-cu-Sălcii. Cetăţuia părăsită. La amiază, Barbă-Cot, însetat, bea apă dintr-un izvor ce curgea în apropiere şi adoarme adînc pe malul acestuia. 8

Capitolul III În care Barbă-Cot, mai nedumerit ca oricînd, se trezeşte în una din încăperile Cetăţuii părăsite 12

Capitolul IV În care facem cunoştinţă cu Matrac, ciudatul, înfricoşătorul locatar al Cetăţuii părăsite 14

Capitolul V În care Barbă-Cot izbuteşte să scape din Cetăţuia părăsită 21

Capitolul VI În care Barbă-Cot şi prietenii săi ţin sfat de taină în căsuţa lor din pădure 27

Capitolul VII În care Barbă-Cot şi Labă-de-Fier se pregătesc să plece spre Castelul de calcar 30

Capitolul VIII În care Barbă-Cot şi Labă-de-Fier, călătorind din zori şi pînă-n seară, pe malul Rîului-cu-Anini, ajung la căsuţa lui Grigorie 33

Capitolul IX În care Barbă-Cot și Labă-de-Fier, după o noapte petrecută sub acoperișul lui Grigorie, pornesc mai departe spre Castelul de calcar. Întîlnirea cu Nanu și Zane

36

Capitolul X În care Barbă-Cot și Labă-de-Fier, despărțindu-se de Nanu și Zane, se îndreaptă spre coliba lui Andrei

41

Capitolul XI În care Barbă-Cot și Labă-de-Fier îl cunosc pe Andrei și încep, împreună cu acesta, pînda în apropierea barbacanei lui Matrac

43

Capitolul XII În care, după trei zile de pîndă zadarnică, Barbă-Cot descoperă adevărata cale spre Castelul de calcar

49

Capitolul XIII În care Barbă-Cot, Labă-de-Fier și Andrei nimicesc izvoarele puterii lui Merlin și ale lui Matrac

52

Capitolul XIV În care cei trei prieteni îi înfruntă pe Matrac și pe Merlin. Pieirea acestora

54

Capitolul XV În care Barbă-Cot, Labă-de-Fier și Andrei pătrund în Castelul de calcar. Rătăcirea lor prin galeriile fără număr și descoperirea căii spre subterane

58

Capitolul XVI În care cei trei prieteni îi întîlnesc pe Dodoacă, pe Biciușcă și pe Lancelot. Întoarcerea acasă

62

Epilog

64

Lector MARIA MOROGAN
Tehnoredactor AURICA IORDACHE
Bun de tipar 1.IX.1988
Apărut 1988
Coli de tipar 6
Intreprinderea Poligrafică OLTENIA
CRAIOVA

EDITURA ION CREANGĂ

Lei 14,50